
DOKUMENTACJA Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
PT.:

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

**dla budynku
filii Urzędu Miasta Szczecin
zlokalizowanego przy ul. Rydla 39-40**

Opracował Technik
Pożarnictwa
mgr Robert Podgórski
Nr dyplomu T/60068164/10:

ZATWIERDZAM:

.....

Szczecin, styczeń 2017

Wykonujemy:

- systemy sygnalizacji pożaru (Esser, Polon, D+H, Sagitta, Bosch, LST Algorinet)
- systemy zasysające dym (np. w szybach windowych)
- systemy oddymiania, kłapy i okna dymowe
- systemy oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego
- pomiary natężenia oświetlenia awaryjnego
- serwis wentylacji pożarowej w garażach podziemnych
- serwis detektorów tlenu węgla i LPG w garażach podziemnych (np. Gazex)
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu
- bramy i drzwi przeciwpożarowe
- podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice, hydranty)

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	4
1.1.	Wprowadzenie.....	4
1.2.	Cel opracowania.....	5
1.3.	Podstawa opracowania	5
1.4.	Terminologia	6
2.	WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCEJ Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA.....	10
2.1.	Usytuowanie obiektu, odległość od obiektów sąsiednich.....	10
2.2.	Charakterystyka techniczna obiektu	10
2.2.1.	Dane liczbowe.....	11
2.2.2.	Rozkład pomieszczeń w budynku.....	11
2.2.3.	Instalacje techniczne występujące w obiekcie.....	13
2.3.	Kwalifikacja do kategorii zagrożenia ludzi i przewidywana liczba osób w budynku	13
2.4.	Wymagania dotyczące budynków zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.....	13
2.5.	Podział obiektu na strefy pożarowe.....	14
2.6.	Droga pożarowa	14
2.7.	Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru	14
2.8.	Obowiązki i czynności zabronione z zakresu ochrony przeciwpożarowej	14
3.	WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWATORSKIM	17
3.1.	Wymagane urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie i gaśnice	17
3.1.1.	Gaśnice.....	17
3.1.2.	Wymagana ilość podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie.	18
3.1.3.	Zasady obsługi gaśnic	19
3.1.4.	Hydranty wewnętrzne	20
3.1.5.	Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego.	21
3.2.	Informacje o terminach przeglądów technicznych i czynnościach konserwacyjnych gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych	22
4.	SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA	25
4.1.	Źródła, przyczyny oraz drogi rozprzestrzeniania się pożaru	25
4.2.	Zagrożenia pożarowe obiektu	26
4.3.	Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru.....	27
4.4.	Akcja ratowniczo-gaśnicza.....	28
4.4.1.	Szczegółowe zasady postępowania w przypadku możliwości podjęcia działań ratowniczo- gaśniczych przez osoby przebywające w budynku :.....	29
4.4.2.	Zasady postępowania w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia oraz konieczności natychmiastowej ewakuacji z budynku, w którym powstał pożar	30

4.5.	Zasady postępowania pracowników w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego lub otrzymania podejrzonej przesyłki.....	31
4.6.	Zasady postępowania pracowników w przypadku rozpylenia gazu, rozlaniu lub rozsypaniu substancji chemicznych	32
4.7.	Wykaz numerów alarmowych	33
5.	PRACE NIEBEZPIECZNIE POŻAROWO	34
5.1.	Zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.....	34
5.2.	Wskazania przeciwpożarowe w zakresie przygotowania budynków i pomieszczeń do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.....	37
5.3.	Środki gaśnicze do zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo	38
6.	WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZENIA	39
6.1.	Pojęcie ewakuacji	39
6.2.	Wymagania dla dróg ewakuacyjnych	39
6.3.	Oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych	40
6.4.	Znaki ochrony przeciwpożarowej i ewakuacyjne	41
6.5.	Istniejące warunki ewakuacji.	45
6.6.	Organizacja ewakuacji.	45
6.6.2.	Przydział zadań dla pracowników placówki na wypadek wystąpienia zagrożenia	46
6.6.3.	Miejsce zbiórki	46
	Po opuszczeniu obiektu należy dokonać przeliczenia ewakuowanych pracowników i w przypadku braku osób oraz podejrzenia, że mogą one przebywać w budynku należy o tym fakcie niezwłocznie powiadomić strażaka dowodzącego akcją ratowniczo – gaśniczą.	47
6.6.4.	Zasady ewakuacji.....	47
6.7.	Praktyczne sprawdzenie ewakuacji (PSE).....	48
7.	SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI	50
8.	ZADANIA I OBOWIĄZKI STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	51
8.1.	Obowiązki pracowników obiektu	51
8.2.	Obowiązki Zarządcy lub osoby przez niego upoważnionej, w tym przypadku Kierownika Filii.....	52
9.	PODSTAWY PRAWNE.....	53
	ZAŁĄCZNIKI.....	55
	Załącznik nr 1.....	56
	Załącznik nr 2.....	57
	Załącznik nr 3.....	58
	ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE	59
	Plan ewakuacji – Parter	
	Plan ewakuacji – Piwnica	
	Podział na strefy pożarowe	
	Usytuowanie w terenie	

1. WSTĘP

1.1. Wprowadzenie

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Jednym z elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów lub terenów jest zapewnienie właściwej organizacji ochrony przeciwpożarowej oraz przygotowanie pracowników w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i postępowania na wypadek pożaru. **Odpowiedzialność** za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa powyżej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje w całości lub w części ich **zarządca** lub **użytkownik**, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na **faktycznie władającym budynkiem**, obiektem budowlanym lub terenem.

Ogólne obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej wynikają z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 ze zm.).

W tym zakresie ustawa stanowi że:

- osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub **instytucja** korzystająca ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są **obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym** lub innym miejscowym zagrożeniem,
- właściciel, zarządca lub **użytkownik budynku**, obiektu lub terenu, a także podmioty wymienione wyżej, ponoszą **odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych**, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Ponadto ustawa **zobowiązuje** właścicieli, użytkowników i zarządzających budynkami, obiektami i terenami, aby w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- przestrzegali przeciwpożarowych **wymagań budowlanych**, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyli budynek, obiekt lub teren w **sprzęt pożarniczy** i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- zapewnili **konserwację** i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych powyżej zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- zapewnili osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i **możliwość ewakuacji**,
- przygotowali budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,

- **zaznajomili pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,**
- ustalili **sposoby postępowania** na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Wobec powyższego wszyscy pracownicy, będący użytkownikami przedmiotowego **budynku filii Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40** zobowiązani są do zapoznania się z ustaleniami przedmiotowej instrukcji oraz poświadczenia tego faktu poprzez wypełnienie stosownego oświadczenia wg załączonego wzoru.

1.2. Cel opracowania

Celem opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego **dla budynku filii Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40** jest określenie:

- wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie muszą być realizowane w czasie eksploatacji obiektu przez właściciela i użytkowników obiektu w celu zapewnienia warunków bezpieczeństwa;
- wymaganych urządzeń przeciwpożarowych oraz sposobów poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- sposobów postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposobów zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- warunków ewakuacji, jej organizacji;
- sposobów zapoznania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- zadań i obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla użytkowników obiektu.

1.3. Podstawa opracowania

Obowiązek określenia wymagań przeciwpożarowych dla obiektów użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych i magazynowych oraz inwentarskich w dokumencie pn. „Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego” wynika z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109 poz. 719). Zgodnie z § 6 ust. 8 ww. rozporządzenia instrukcja bezpieczeństwa pożarowego wymagana jest dla budynków lub ich części jeżeli ich kubatura brutto przekracza 1000 m³. Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 ww. rozporządzenia Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana **okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę jego warunków ochrony przeciwpożarowej. Wpisu potwierdzającego wykonanie i opis zakresu aktualizacji należy dokonać w **Karcie aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku filii Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40**, stanowiącej **Załącznik nr 1**.

Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego opracowano na podstawie:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2009 r. nr 178, poz. 1380 ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 109 poz. 719),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz. 690 ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r., w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. nr 124 poz. 1030),
- Polskich Norm z dziedziny ochrony przeciwpożarowej,
- Projektu remontu i przebudowy części budynku filii Urzędu Miasta Szczecin
- informacji uzyskanych od użytkowników obiektu,
- wizji lokalnej przeprowadzonej w styczniu 2017 r.
 - wiedzy i doświadczenia autora,

1.4. Terminologia

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych.

Budynek użyteczności publicznej – rozumie się przez to budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, oświaty, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, handlu, gastronomii, usług oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

Działania ratownicze - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Gaśnica - rozumie się przez to urządzenie zawierające środek gaśniczy, który może być skierowany na ogień, na skutek działania ciśnienia wewnętrznego gaśnicy.

Gęstość obciążenia ogniowego - rozumie się przez to obciążenie ogniowe podzielone przez powierzchnię podłogi, tzn. ilość materiałów palnych na jednostkę powierzchni liczona w MJ/m².

Grupa wysokości budynków: podzielone są na następujące rodzaje budynków ze względu na rodzaj wysokości oraz ilość kondygnacji: budynki niskie, średniowysokie, wysokie i wysokościowe.

Budynki niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie.

Budynki średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie.

Budynki wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie.

Budynki wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Inne miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.

Instalacja sygnalizacyjno – alarmowa - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze (inaczej zwaną jak systemem sygnalizacji pożaru), w skład której wchodzi centrala, detektory (czujki) pożarowe i przyciski ręcznego ostrzegania o pożarze.

Kategoria zagrożenia ludzi - rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję do odpowiednich kategorii zagrożenia ludzi. Występuje pięć kategorii zagrożenia ludzi:

ZL I - budynki użyteczności publicznej lub ich części, w których mogą przebywać ludzie w grupach powyżej 50 osób nie będące ich stałymi użytkownikami.

ZL II - budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się,

ZL III - budynki biurowe, pomieszczenia usługowe itp.,

ZL IV - budynki mieszkalne,

ZL V - budynki zamieszkania zbiorowego.

Odporność ogniowa – zdolność konstrukcji lub elementu budowli do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R), izolacyjności ogniowej (I), szczelności ogniowej (E).

Nośność ogniowa R – zdolność elementu konstrukcji do wytrzymywania oddziaływania ognia przy określonych oddziaływaniach mechanicznych, na jedną lub więcej powierzchni, przez określony czas bez utraty właściwości nośnych. Definiuje się następujące klasy: R15, R20, R30, R45, R60, R120, R180, R240 i R360.

Szczelność ogniowa E – zdolność elementu konstrukcji, który pełni funkcję oddzielającą, do wytrzymywania oddziaływania ognia tylko z jednej strony, bez przenoszenia ognia na stronę nie nagrzewaną, w wyniku przeniknięcia płomieni lub gorących gazów. Mogą one powodować zapalenie albo powierzchni. Mogą one powodować zapalenie albo powierzchni nie nagrzanej, albo jakiegokolwiek materiału, będącego w sąsiedztwie tej powierzchni. Utratę nośności ogniowej należy uznać za utratę szczelności ogniowej.

Izolacyjność ogniowa I – zdolność elementu konstrukcji do wytrzymania oddziaływania ognia tylko z jednej strony, bez przeniesienia ognia w wyniku znaczącego przepływu ciepła ze strony nagrzewanej na stronę nie nagrzewaną. Przeniesienie powinno być ograniczone tak, żeby powierzchnia nie nagrzewana, ani jakikolwiek materiał będący w otoczeniu tej powierzchni nie zapalił się. Element powinien również stanowić barierę dla ciepła, wystarczającą do ochrony ludzi w jego pobliżu. Definiuje się następujące klasy: EI 15, EI 30, EI 45, EI 90, EI 120, EI 180, EI240

Promieniowanie W – zdolność elementu konstrukcji do wytrzymania oddziaływania ognia tylko z jednej strony, tak aby ograniczyć prawdopodobieństwo przeniesienia ognia w wyniku znaczącego wypromieniowania ciepła z jego powierzchni nie nagrzewanej do sąsiadujących materiałów. Klasyfikacja w zakresie promieniowania powinna być określona czasem, przez który wartość promieniowania nie przekracza 15 kW/m^2 . W zależności od tego, które badanie zostało przeprowadzone, klasyfikacja określonej klasy jest następująca:

i → o - gdy oczekiwana jest klasyfikacja przy oddziaływaniu od wewnątrz na zewnątrz,

- o → i - gdy oczekiwana jest klasyfikacja przy oddziaływaniu od zewnątrz do wewnątrz,
o ↔ i - gdy oczekiwana jest klasyfikacja przy oddziaływaniu od wewnątrz na zewnątrz i od zewnątrz do wewnątrz.

Przykład: klasyfikacja EI60 (i → o) wskazuje na ścianę, która jest w stanie zapewnić przez 60 min. szczelność ogniową i izolacyjność ogniową tylko przy oddziaływaniu od wewnątrz, podczas gdy klasyfikacja EI60 (o ↔ i) wskazuje na ścianę o zdolności do zapewnienia tego samego poziomu właściwości zarówno przy oddziaływaniu od wewnątrz jak i od zewnątrz.

Klasa odporności ogniowej – określona czasem cecha charakteryzująca odporność ogniową elementu budowlanego, np. EI30 oznacza, że element w czasie 30 min. spełnia wymagania dotyczące szczelności oraz izolacyjności ogniowej.

Plan ewakuacji (procedura ewakuacji) - rozumie się przez to dokument, w którym przedstawiono plan dróg ewakuacyjnych i miejsc bezpiecznych oraz zasady i organizację w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Pożar - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne.

Prace niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji - rozumie się przez to próbną ewakuację z udziałem użytkowników obiektu.

Przeciwpożarowym wyłączniku prądu - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.

Ręczny ostrzegacz pożarowy (przycisk pożarowy) - rozumie się przez to urządzenie inicjujące, służące do ręcznego uruchamiania systemu automatycznej sygnalizacji pożarowej

Spalanie - rozumie się przez to egzotermiczną reakcję substancji palnej z utleniaczem, której zwykle towarzyszą płomienie, żarzenie i/lub wydzielanie dymu.

Stopień rozprzestrzeniania ognia – zdolność elementu budowlanego do rozprzestrzeniania ognia w znormalizowanych warunkach próby cieplnej. Podział elementów budowlanych ze względu na stopień rozprzestrzeniania ognia jest następujący:

- elementy nierozprzestrzeniające ognia (NRO),
- elementy słabo rozprzestrzeniające ogień (SRO), np. wykonane z materiałów trudno zapalnych,
- elementy silnie rozprzestrzeniające ogień, np. wykonane z materiałów łatwo zapalnych.

Stałe urządzenie gaśnicze - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.

Strefa pożarowa- rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

Urządzenia do usuwania dymu i gazów pożarowych - urządzenia montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeniach, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych, w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej (grawitacyjnej) lub wymuszonej (mechanicznej).

Urządzenia przeciwpożarowe - rozumie się przez to urządzenia służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których (lub przy których) są zainstalowane, np.: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Warunki ewakuacji - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie przez osoby strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Długość drogi ewakuacyjnej – odległość od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwana **dojściem ewakuacyjnym**, mierzona w metrach wzdłuż drogi ewakuacyjnej. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsięwzięciem pożarowym, odległość tą mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsięwzięcia.

Przejście ewakuacyjne – odległość od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia na drogę ewakuacyjną albo na zewnątrz budynku.

Zabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych - rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację.

Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ, WYNIKAJĄCEJ Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA

2.1. Usytuowanie obiektu, odległość od obiektów sąsiednich

Budynek filii Urzędu Miasta Szczecin usytuowany jest przy ul. Rydla 39-40. Usytuowanie budynku względem innych budynków przedstawia się następująco:

- od strony zachodniej w pobliżu 15 m znajduje się budynek parterowy banku PKO BP,
- od strony wschodniej w pobliżu 30 m znajduje się budynek mieszkalny wielorodzinny,
- od strony północnej w pobliżu 70 m znajduje się budynek mieszkalny wielorodzinny,
- od strony południowej budynku znajduje się teren zielni osiedlowej.

Minimalna odległość od budynków sąsiadujących wynosi ponad wymagane **8 m** i jest prawidłowa z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

2.2. Charakterystyka techniczna obiektu

Przedmiotowy obiekt jest budynkiem wolnostojącym o 1 kondygnacji nadziemnej, w części podpiwniczonym. Budynek składa się z dwóch segmentów o rzutach zbliżonych do kwadratu o bokach długości ok. 22 m, przesuniętych względem siebie o ok. 7 m. Fragment północnego segmentu budynku jest podpiwniczony z dostępem z wewnętrznej klatki schodowej oraz bezpośrednio z terenu we wschodniej ścianie zewnętrznej. Układ konstrukcyjny części południowej z układem ścian i podciągów poprzecznych, w rozstawie 3,5 m. Część północna w konstrukcji mieszanej podłużnej i poprzecznej. W centralnej części budynku wydzielona część socjalno sanitarna ścianami nośnymi prostopadłymi do ścian nośnych poprzecznych całego budynku. Ściany, słupy i podciągi żelbetowe.

Budynek przykryty jest dachem płaskim wentylowanym, pogrążonym o konstrukcji żelbetowej oraz z płyt korytkowych. Kąt połąci wynosi około 5 stopni. W dachu części południowej zlokalizowany jest świetlik o kształcie ostrosłupa na podstawie kwadratu o boku około 7 m i wysokości 3,6m do dolnej przeziernej jego płaszczyzny. Wysokość pozostałych pomieszczeń wynosi 3,05 m. Budynek jest ocieplony.

ŚCIANY

Budynek wzniesiony w technologii tradycyjnej murowanej, z układem ścian nośnych oraz słupów z podciągami o grubości 25 cm w rozstawie około 3,5 m. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne z bloczków z betonu komórkowego i z cegły ceramicznej o grubości 25 cm. Ściany wewnętrzne, nie będące ścianami konstrukcyjnymi, wykonano z cegły kratówki gr. 12 cm oraz w systemie lekkich ścian gipsowo kartonowych na ruszcie metalowym.

STROPY

Strop nad piwnicą i nad parterem żelbetowy z płyt kanałowych. Stropodach wentylowany. Izolacja ułożona na płytach korytkowych wspartych na ściankach ażurowych.

DACH

Dach – stropodach wentylowany z płyt korytkowych, spadek wynoszący ok. 5 stopni. Dach pogrążony, odprowadzenie wód deszczowych do środka budynku. Z zewnątrz istniejące pokrycie z dwóch warstw papy asfaltowej. Obróbki blacharskie z blachy ocynkowanej.

KLATKA SCHODOWA

Klatka schodowa dwubiegowa, żelbetowa monolityczna, obudowana, zamknięta.

2.2.1. Dane liczbowe

- kubatura 5384 m³
powierzchnia użytkowa 1102,46 m²
w tym:
Strefa 1 428,36 m²
Strefa 2 674,10 m²
- Wysokość budynku 5 m

Wysokość budynku liczona zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz. 690 ze zm.), czyli od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do najwyższej położonej krawędzi stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową **nie przekracza 12 m**. Ze względu na podział budynków na grupy wysokości (według uwarunkowań prawnych), obiekt **kwalfikuje się do budynków niskich (N)**.

2.2.2. Rozkład pomieszczeń w budynku

W budynku znajdują się pomieszczenia o funkcji administracyjno – biurowej:

Na poziomie parteru:

Strefa 1:

L.p.	Nazwa pomieszczenia	Powierzchnia
1	przedsionek - K.1.4	7,60
2	Biuro Obsługi Interesantów – ciągi komunikacyjne - sala. nr 20	163,61
3	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 11-22 - sala. nr 20	56,59
4	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 2-3 - sala. nr 20	13,32
5	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 4-5 - sala. nr 20	13,32
6	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 6 - sala. nr 20	13,00
7	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 7 - sala. nr 20	13,12
8	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 8-9 - sala. nr 20	19,21
9	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 27-28 - sala. nr 20	11,45
10	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 25-26 - sala. nr 20	11,35
11	Biuro Obsługi Interesantów – stanowisko nr 23-24 - sala. nr 20	11,28
12	biuro - pomieszczenie nr 21 - sala. nr 20	15,00
13	biuro - pomieszczenie nr 21a - sala. nr 20	9,90
14	portiernia - pomieszczenie 22 - sala. nr 20	4,86
15	biuro - pomieszczenie nr 23 - sala. nr 20	23,27
16	IDF - pomieszczenie nr 23a - sala. nr 20	6,85
17	pom. socjalne - pomieszczenie nr 24 - sala. nr 20	9,18
18	magazyn druków - pomieszczenie nr 25 - sala. nr 20	1,60
19	toaleta - pomieszczenie nr 26 - sala. nr 20	9,27
20	toaleta - pomieszczenie nr 27 - sala. nr 20	5,70
21	biuro - pomieszczenie nr 28 - sala. nr 20	8,88
Razem Strefa 1 [m²]		428,36

Strefa 2:

L.p.	Nazwa pomieszczenia	Powierzchnia
1	przedsionek - K.1.1	3,50
2	komunikacja - K.1.2	98,20
3	klatka schodowa - K.1.3	6,40
4	biuro - pomieszczenie nr 1 (Szczecińskie Centrum Świadczeń)	39,30
5	biuro - pomieszczenie nr 1a (Szczecińskie Centrum Świadczeń)	19,40
6	biuro - pomieszczenie nr 2	15,10
7	biuro - pomieszczenie nr 3	17,20
8	biuro - pomieszczenie nr 4	17,10
9	biuro - pomieszczenie nr 5	16,90
10	szatnia - pomieszczenie nr 6	16,60
11	biuro - pomieszczenie nr 7	19,90
12	biuro - pomieszczenie nr 8 (Bank)	20,10
13	biuro - pomieszczenie nr 9 (Bank)	20,10
14	biuro - pomieszczenie nr 10	20,10
15	biuro - pomieszczenie nr 11	19,50
16	IDF - pomieszczenie nr 12	4,50
17	pom. socjalne - pomieszczenie nr 13 (Szczecińskie Centrum Świadczeń)	13,50
18	toaleta - pomieszczenie nr 14	4,20
19	pom. gospodarcze - pomieszczenie nr 14a	4,50
20	toaleta - pomieszczenie nr 15	7,10
21	toaleta - pomieszczenie nr 16	7,30
22	toaleta - pomieszczenie nr 17	4,20
23	toaleta - pomieszczenie nr 18	4,80
Razem parter [m²]		408,40

Na poziomie piwnicy:

L.p	Nazwa Pomieszczenia	Powierzchnia
1	korytarz K.0.1	8,30
2	korytarz K.0.2	8,60
3	korytarz K.0.3	20,00
4	piwnica - pomieszczenie nr P01	26,20
5	piwnica - pomieszczenie nr P02	13,10
6	węzeł C.O. - pomieszczenie nr P03	13,30
7	piwnica - pomieszczenie nr P04	2,90
8	przyłącze wodne - pomieszczenie nr P05	6,60
9	garaż - pomieszczenie nr P06	19,10
10	garaż - pomieszczenie nr P07	19,00
11	piwnica - pomieszczenie nr P08	10,50
12	piwnica - pomieszczenie nr P09	22,80
13	piwnica - pomieszczenie nr P10	14,70
14	piwnica - pomieszczenie nr P11	35,60
15	piwnica - pomieszczenie nr P12	16,80
16	piwnica - pomieszczenie nr P13	22,90
17	piwnica - pomieszczenie nr P14	5,30
Razem piwnica [m²]		265,70
Razem Strefa 2 [m²]		674,10

2.2.3. Instalacje techniczne występujące w obiekcie

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje i urządzenia techniczne:

- Elektryczna - niskiego napięcia 230 V; Instalacja elektryczna budynku posiada dwa przeciwpożarowe wyłączniki prądu
- Ogrzewcza - z miejskiej sieci ciepłowniczej;
- Wentylacja - grawitacyjna;
- Klimatyzacja - zainstalowana jest w pomieszczeniu serwerowni;
- Odgromowa - podstawowa;
- Wodna - zasilana z sieci miejskiej
- Kanalizacyjna - przyłączona do sieci miejskiej, przewody kanalizacyjne wykonane z PCV, urządzenia sanitarne wykonane z komponentów ceramicznych.
- System telewizji dozorowej
- System sygnalizacji włamania i napadu (SSWiN) z funkcją wykrywania dymu
- Hydranty wewnętrzne

Dodatkowo część południowa posiada system wentylacji mechanicznej oraz klimatyzacji.

2.3. Kwalifikacja do kategorii zagrożenia ludzi i przewidywana liczba osób w budynku

Budynek administracyjno – biurowy ze względu na jego przeznaczenie kwalifikuje się do **kategorii zagrożenia ludzi ZL III**.

Przebudowywana część budynku filii zalicza się **do kategorii zagrożenia ludzi ZL I**, gdyż przewiduje się możliwość pobytu w niej jednocześnie powyżej 50 osób do max.75 osób.

Obecnie w północnej części budynku znajdują się 22 stanowiska pracy a w południowej części budynku 31 stanowisk pracy – łącznie 53 do max. 75 osób.

W godzinach od 7:00 – 20:00 w budynku przebywa 1 pracownik ochrony.

Pomieszczenia zagrożenia wybuchem nie występują.

2.4. Wymagania dotyczące budynków zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III

Budynek administracyjno – biurowy zaliczany jest do budynków niskich (N), kat. zagrożenia ludzi ZL III. Zgodnie z §212.2 oraz §212.3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie należy do **klasy D odporności pożarowej**, dla której wymagana jest następująca odporność ogniowa elementów:

Element konstrukcyjny	Klasa odporności ogniowej
główna konstrukcja nośna	R30 NRO
konstrukcja dachu	(-)
strop	REI30 NRO
ściana zewnętrzna	EI30 (o-i) NRO
ściana wewnętrzna	(-)
przekrycie dachu	(-)

NRO – nie rozprzestrzeniające ognia

Wszystkie elementy budynku powinny mieć cechy nie rozprzestrzeniania ognia (NRO).

WYPOSAŻENIE

Wykładziny podłogowe i okładziny ścienne (w tym tablice ogłoszeń) muszą być wykonane z materiałów trudno zapalnych. Również trudno zapalne muszą być wbudowane meble lub inne stałe elementy wyposażenia wnętrz.

2.5. Podział obiektu na strefy pożarowe

Budynek stanowi dwie strefy pożarowe o powierzchni użytkowej:

Strefa 1 (Biuro Obsługi Interesantów)	428,36 m ²
Strefa 2	674,10 m ²
w tym piwnica	264,54 m ²

Ściana dzieląca obie części budynku stanowi przegrodę pożarową klasy REI60 z drzwiami EI30. Przepusty instalacyjne przez ściany ppoż. REI60 zabezpieczono do klasy EI 60 za pomocą atestowanych rozwiązań – masy, opaski.

Powierzchnia strefy pożarowej mieści się w wielkościach normatywnych, które wynoszą 8000 m² dla budynków niskich (N) zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

2.6. Droga pożarowa

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (dz. U. nr 124, poz. 1030) do budynku niskiego, ZL III nie ma konieczności doprowadzenia drogi pożarowej.

2.7. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowią hydranty nadziemne i podziemne DN 80 zlokalizowane w odległości nie większej niż 75 m.

Szczegółowy plan usytuowania hydrantów przedstawiono na planie sytuacyjnym stanowiący załącznik do przedmiotowej dokumentacji.

2.8. Obowiązki i czynności zabronione z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Zgodnie z przepisami szczegółowymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej w budynku administracyjno – biurowy oraz na terenie przyległym **jest zabronione** wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów palnych:
 - a) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,

- b) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź nie poddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z mat. palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali konferencyjnej, w której nie ma użytkowników stałych lub innej o podobnym przeznaczeniu, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - c) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - d) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,

- e) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.

Ponadto zgodnie ze szczegółowymi przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej właściciele, **zarządcy lub użytkownicy** budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, **zobowiązani są** między innymi do:

- utrzymania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- wyposażanie obiektów, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- umieszczenie w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- oznakowanie obiektu, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a) dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami ppoż.,
 - d) miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,
 - f) zgłaszanie zarządy lub osoby przez niego upoważnionej zauważonych usterek i nieprawidłowości stwarzających zagrożenie i mogących być przyczyną pożaru.

3. WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWATORSKIM

3.1. Wymagane urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie i gaśnice.

3.1.1. Gaśnice

Większość pożarów bierze swój początek z niewielkiego źródła, może to być np. rzucony niedopałek papierosa na podatny do palenia materiał. Żeby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się początkowo małych źródeł ognia, należy dążyć do ugaszenia pożaru w pierwszej fazie jego rozwoju. Do tego celu służą urządzenia określane mianem podręcznego sprzętu gaśniczego czyli gaśnic.

Budynek należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy spełniający wymagania PN będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic.

Obowiązek wyposażania przedmiotowego budynku w podręczny sprzęt gaśniczy spoczywa na właścicielu obiektu lub zgodnie z podpisaną umową cywilno prawną może zostać scedowany na zarządcę lub użytkownika obiektu lub jego części.

Najważniejszą zasadą jest to, aby prawidłowo dobrany sprzęt gaśniczy był dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie lub w poszczególnych pomieszczeniach, przy uwzględnieniu rodzaju płonącego materiału, jego stanu skupienia oraz sposobu spalania.

Poniższa tabela przedstawia podział pożaru ze względu na rodzaj palnego materiału oraz jakie należy zastosować środki gaśnicze do ugaszenia płonącego materiału.

GRUPA POŻARU	PIKTOGRAM	RODZAJ PŁONĄCEGO MATERIAŁU	ŚRODKI GAŚNICZE
A		Ciała stałe głównie pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne, tkaniny itp.	Woda, piana, dwutlenek węgla, proszki gaśnicze.
B		Ciecze palne i/lub substancje stałe topiące się wskutek wytworzonego przy pożarze ciepła, np. benzyna, nafta, parafina, naftalen.	Piana, proszki gaśnicze, dwutlenek węgla.
C		Gazy, np. metan, propan, acetylen, wodór.	Proszki gaśnicze.
D		Metale np. sód, potas, magnez.	Specjalne proszki gaśnicze.
F		Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych.	Proszki gaśnicze.

Te same oznaczenia literowe poszczególnych grup pożarów wraz z symbolami graficznymi umieszczone są na gaśnicach. Znajomość oznakowania grup pożarów podczas akcji gaśniczej zwiększa bezpieczeństwo obsługi gaśnic oraz skuteczność gaszenia pożaru.

3.1.2. Wymagana ilość podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie.

Określając wymaganą przepisami ilości środka gaśniczego należy posługiwać się zasadą, że jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na:

- każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynkach niechronionych stałym urządzeniem gaśniczym zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi ZLI, ZLII, ZLIII i ZL V
- każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej w budynkach chronionych stałym urządzeniem gaśniczym.

W poniższej tabeli przedstawiono naliczenie wymaganej ilości podręcznego sprzętu gaśniczego:

KONDYGNACJA	POWIERZCHNIA	WYMAGANA ILOŚĆ ŚRODKA GAŚNICZEGO
Strefa 1	428,36 m ²	5 x [2 kg (lub 3 dm ³)] = 10 kg
Strefa 2 parter	408,40 m ²	4 x [2 kg (lub 3 dm ³)] = 8 kg
Strefa 2 piwnica	265,70 m ²	3 x [2 kg (lub 3 dm ³)] = 6 kg
RAZEM	1102,46 m²	12 x [2 kg (lub 3 dm³)] = 24 kg

Biorąc pod uwagę powierzchnię stref pożarowych budynku **wymagana ilość środka gaśniczego w gaśnicach wynosi 24 kg.**

Przykładowe – jednocześnie zalecane typy gaśnic stosowane w budynku to:
gaśnice proszkowe GP – 6x – ABC.

W serwerowni zaleca się montaż urządzenie gaśnicze sprzętu elektronicznego UGS-2x.

Dokładne rozmieszczenie gaśnic przedstawione jest w załącznikach graficznych.

Przy **rozmieszczaniu gaśnic** w budynku należy wziąć pod uwagę warunki określone przepisami w ww. zakresie:

- gaśnice powinny być umieszczone w **miejscach łatwo dostępnych** i widocznych, a w szczególności: przy wejściu do budynku, na klatce schodowej, na korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz.
- sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz bezpośrednie działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki).
- jeżeli pozwalają na to istniejące warunki w tych samych miejscach na każdej kondygnacji.

- usytuowanie podręcznego sprzętu gaśniczego należy oznakować zgodnie z obowiązującą PN – 92/N – 01256/01 „Znaki ochrony przeciwpożarowej”.
- odległość dojścia do sprzętu nie powinna przekraczać dopuszczalnej odległości (**maksymalnie do 30 metrów**).
- do gaśnic zapewnić dostęp o szerokości co najmniej 1 metra.

3.1.3. Zasady obsługi gaśnic

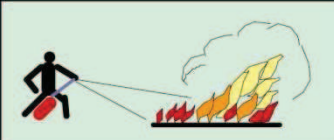

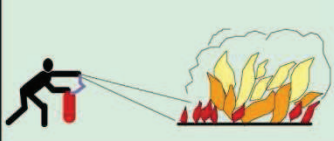

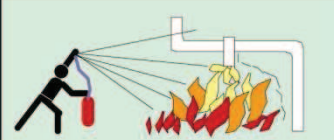
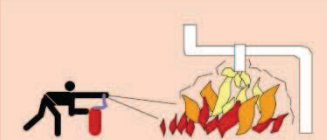
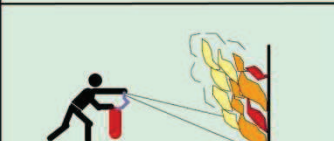
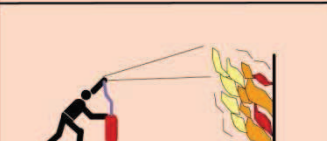

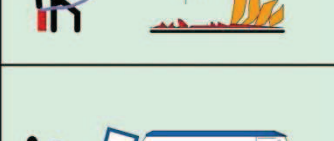

Na wyposażeniu budynku znajdują się **gaśnice proszkowe** z proszkiem do grup pożarów ABC. Są to gaśnice uniwersalne. Po dostarczeniu gaśnicy na miejsce pożaru należy zerwać plombę i zawleczkę blokującą. Gaśnica jest półautomatem, tzn. po ręcznym uruchomieniu samoczynnie wyładowuje zawartość. Należy podejść do źródła ognia na odległość ok. 2 m i po zerwaniu zawleczki zabezpieczającej wcisnąć jej górną dźwignię a wydobywający się strumień środka gaśniczego skierować w źródło ognia - w gaśnicach z zawartością 3 kg i więcej środka gaśniczego poprzez manipulowanie wężykiem. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Ze względu na swoją budowę gaśnica **prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej**.

Gaśnice proszkowe **pod stałym ciśnieniem** mają oznaczenie literą X np. GP-6x, a jej uruchomienie polega jedynie na wyjęciu zawleczki, naciśnięciu dźwigni i skierowaniu strumienia proszku na pożar. Sprawna gaśnica GP-6x na wskaźniku ciśnienia ma wskazówkę na polu zielonym. Cyfra ‘6’ w symbolu gaśnicy oznacza masę środka gaśniczego czyli 6 kg.

Gaśnice **z nabojem CO₂** mają oznaczenie literą ‘Z’ np. GP-6z. Na końcu wężyka jest prądowniczka z dźwignią. Uruchomienie jej polega na wyciągnięciu zawleczki, naciśnięciu dźwigni lub zbijaka otwierającego nabój z gazem roboczym, **odczekaniu kilku sekund** w celu wzburzenia proszku i uruchomieniu dźwigni prądowniczki na końcu wężyka.

Gaśnice proszkowe służą do gaszenia grup pożarów ABC a także instalacji elektrycznej o napięciu do 1000V **z odległości 1 m**.

Do gaszenia urządzeń komputerowych powinno się stosować **urządzenie gaśnicze UGS-2x**, gdyż gaśnica tego typu nie uszkodzi elektroniki komputerów. Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru należy przekręcić i zerwać plombę, wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu i skierować strumień CO₂ na źródło ognia. Wydajność można kontrolować zaworem. Służą do gaszenia pożarów **urządzeń elektronicznych** pod napięciem do 1000V z odległości 1 m.

	DOBRCZE	ŹLE
Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)		
Pałące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!		
Požary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!		
Požary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!		
Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej		
Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia		
Nigdy nie wieszać gaśnic po użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ponowne napełnienie!		

3.1.4. Hydranty wewnętrzne

Obiekt wyposażony jest w:

Strefa 1 – 1 hydrant DN 25 z wężem półsztywnym o długości 30mb.

Strefa 2 - 3 hydranty wewnętrzne DN 25 z wężem płaskoskładanym o długości 20m, zakończone prądownicą uniwersalną.

Hydranty wewnętrzne mają zastosowanie do lokalizacji pożarów w zarodku wszędzie tam gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę. **Wodą nie gasimy urządzeń pod napięciem elektrycznym** oraz w ich obrębie jak również innych substancji, które z wodą tworzą gazy palne np. karbid.

Hydrant powinien być zamknięty (zakrecony) i pod ciśnieniem.

W razie pożaru należy:

- otworzyć drzwiczki zrywając plombę,

- rozwinąć wąż z prądownicą w kierunku miejsca pożaru,
- sprawdzić, czy wszystko jest prawidłowo podłączone,
- odkręcić zawór hydrantu,
- otworzyć zawór prądownicy,
- strumień gaśniczy skierować w miejsce pożaru.

Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby, jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawując ilość wody.

Rozmieszczenie hydrantów zilustrowano na załączonych planach obiektu.

3.1.5. Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego.

W budynku w Strefie 1 przejścia komunikacyjne wewnątrz sali obsługi interesanta zostały wyposażone w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne wg PN-EN 18.38:2005. Natężenie światła min 1lx w osi przejść przy podłodze. Przy hydrantach wewnętrznych natężenie oświetlenia nie może być niższe niż 5lx.

Oświetlenie ewakuacyjne musi spełniać następujące warunki:

- a) W celu zapewnienia odpowiedniego natężenia oświetlenia oprawy do oświetlenia ewakuacyjnego powinny być umieszczane co najmniej 2 m nad podłogą (Oświetlenie ewakuacyjne 4.1):
 - przy każdych drzwiach wyjściowych przeznaczonych do wyjścia ewakuacyjnego,
 - w pobliżu schodów, tak aby każdy stopień był oświetlony bezpośrednio,
 - w pobliżu każdej zmiany poziomu,
 - obowiązkowo przy wyjściach ewakuacyjnych i znakach bezpieczeństwa,
 - przy każdej zmianie kierunku,
 - przy każdym skrzyżowaniu korytarzy,
 - na zewnątrz i w pobliżu każdego wyjścia końcowego,
 - w pobliżu każdego punktu pierwszej pomocy,
 - w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego i przycisku alarmowego.
- b) Znaki przy wszystkich wyjściach awaryjnych i wzdłuż dróg ewakuacyjnych powinny być tak podświetlone, aby jednoznacznie wskazywały drogę ewakuacji do bezpiecznego miejsca. Uwaga: jeżeli punkty pierwszej pomocy oraz urządzenia przeciwpożarowe i przyciski alarmowe nie znajdują się na drodze ewakuacyjnej ani w strefie otwartej, to powinny one być oświetlone w taki sposób, aby natężenie oświetlenia na podłodze w ich pobliżu wynosiło minimum 5 lx („w pobliżu" oznacza w obrębie 2 m, mierzonych w poziomie).

Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego w obiektach (według PN--EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, obowiązującej w Polsce od dnia 15 marca

2005 r.) powinny gwarantować, aby oświetlenie ewakuacyjne spełniało następujące wymagania:

- a) Oświetlało znaki ewakuacyjne.
- b) Zapewniało oświetlenie dróg umożliwiających bezpieczną ewakuację do miejsc bezpiecznych (stref bezpieczeństwa).
- c) Zabezpieczało czytelne zlokalizowanie miejsc sygnalizacji pożaru, a także rozmieszczenia i użycia sprzętu przeciwpożarowego.
- d) Posiadało możliwość testowania poprzez symulację zaniku zasilania oświetlenia podstawowego.
- e) Włączało się w przypadku awarii dowolnej części zasilania podstawowego. Gwarantowało, że lokalne (miejscowe) oświetlenie ewakuacyjne będzie pracować w przypadku awarii zasilania podstawowego w danym miejscu.
- f) Zabezpieczało przed ciemnością na drodze ewakuacyjnej w razie awarii jednej oprawy awaryjnej.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r (Dz.U. Nr 56 poz.461 z dn. 7 kwietnia 2009 r.) zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (§ 181 pkt.7) „Oświetlenie awaryjne należy wykonywać zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wymagań w tym zakresie”. To samo Rozporządzenie Ministra Infrastruktury zmienia minimalny **czas działania oświetlenia awaryjnego na 1 godzinę**.

3.2. Informacje o terminach przeglądów technicznych i czynnościach konserwacyjnych gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwatorskim zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne, czynności konserwacyjne, okresowe badania instalacji i urządzeń należy wykonać w okresach zgodnych z wytycznymi producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**. Czynności konserwacyjne i okresowe badania powinna wykonać firma posiadająca odpowiednie uprawnienia do serwisowania podręcznego sprzętu gaśniczego.

Odpowiedzialnym za dopilnowanie terminowego przeprowadzenia przeglądów technicznych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz ich konserwację zarządca budynku lub osoba przez niego wyznaczona, w tym przypadku **pracownik Zarządcy Miejskiej Jednostki Obsługi Gospodarczej**.

Konserwacja i przeglądy gaśnic

Częstotliwość okresowych badań technicznych i konserwacji gaśnic powinna być wykonywana **nie rzadziej niż raz w roku**, chyba że instrukcja fabryczna producenta gaśnic przewiduje krótsze okresy ich konserwacji.

Jeżeli gaśnice zostały zakwalifikowane do konserwacji, gaśnica ta musi zostać zastąpiona przez sprzęt tego samego typu, przeznaczona do tej samej grupy pożarów i o takiej samej zdolności gaśniczej (masie).

Dokonanie przeglądu stanu technicznego i naprawy powinno być oznaczone z podaniem: imienia i nazwiska konserwatora (nazwy zakładu usługowego), daty badania (konserwacji) oraz daty kolejnego badania. Wymienione dane należy umieścić na tabliczce z czytelnym i trwałym napisem z folii samoprzylepnej (dopuszczalne jest również użycie przywieszek plombowanych).

Bieżącą kontrolę stanu gaśnic wykonuje pracownik odpowiedzialny za nadzór nad zabezpieczeniem pożarowym w budynku gaśnica znajduje się na swoim miejscu,

- jest prawidłowo oznaczona,
- dojście do gaśnicy nie jest zastawione,
- zawlecзка na gaśnicy jest nienaruszona a gaśnica ma czytelną etykietę z Instrukcją obsługi i datę ostatniej konserwacji,
- gaśnica nie ma widocznych uszkodzeń,
- na wskaźniku ciśnienia (o ile jest) strzałka jest na zielonym polu.

Konserwacja i przeglądy hydrantów wewnętrznych

Hydranty wewnętrzne należy poddawać przeglądom technicznym, podobnie jak gaśnice. Przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę z uprawnieniami. Czasookres konserwacji – **co 12 miesięcy**.

Wężę stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być **raz na 5 lat** poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Pomiary takie należy wykonać po każdej ingerencji w sieci wodnej mogącej mieć wpływ na parametry np. remont, przebudowa, modernizacja. Czynności te powinny być udokumentowane w protokóle badań technicznych.

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie. Powinny znaleźć się na niej następujące dane: słowo „SPRAWDZONE”, nazwa i adres dostawcy hydrantu, znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną (nazwa zakładu), data (rok i miesiąc) przeprowadzenia konserwacji.

Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji. Książka kontroli powinna zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów,
- zapis wyników testów,
- wykaz i data zainstalowania części zamiennych,
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów,
- wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych.

Do naprawy instalacji można używać tylko części zamienne (np. wężę, prądownic, zawory) posiadające stosowne aprobaty i dopuszczenia pochodzące od dostawcy urządzenia. Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza jak najszybciej była we właściwym stanie.

Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy zawór hydrantowy lub hydrant powinien być oznakowany "NIECZYNNY".

Konserwacja i przeglądy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego

Kontrolę **oświetlenia awaryjnego** należy przeprowadzać zgodnie z DTR i w terminach ustalonych przez producenta instalacji, **nie rzadziej niż raz w roku**.

Sprawdzenie prawidłowego funkcjonowania baterii lamp awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego należy przeprowadzać zgodnie z DTR producenta instalacji, nie rzadziej niż 2 razy w roku.

Parametry awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, w tym natężenie oświetlenia, powinny być zgodne z PN-EN 1838 z 2013 r. Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.

Zakres konserwacji powinien obejmować sprawdzenie następujących parametrów instalacji oświetlenia awaryjnego:

- czas przełączania oświetlenia na pracę awaryjną po zaniku oświetlenia podstawowego,
- działanie oświetlenia awaryjnego w ciągu 1 godziny po wyłączeniu zasilania głównego.

Wyniki kontroli, pomiarów i konserwacji należy wpisać do książki przeglądów i napraw instalacji. Konserwację i sprawdzenie instalacji powinien dokonywać kompetentny pracownik zakładu lub specjalistyczny zakład wykonujący usługi elektryczne.

4. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

4.1. Źródła, przyczyny oraz drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Najczęściej spotykanymi przyczynami pożarów jest ludzka nieostrożność. Objawia się ona lekceważeniem podstawowych zasad bezpieczeństwa oraz świadomym łamaniem przepisów, w szczególności przeciwpożarowych. Szczególnie powszechne jest nieprzestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach niedozwolonych, niewłaściwe zabezpieczenie prac określanych jako niebezpieczne pożarowo oraz lekceważenie zagrożeń związanych z używaniem cieczy palnych. Drugą pod względem częstotliwości przyczyną występowania pożarów są wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych, objawiająca się nadmiernym obciążaniem obwodów zasilających, eksploataowaniem urządzeń niesprawnych technicznie, zwłaszcza z uszkodzonymi kablami i wtykami zasilającymi oraz używanie elektrycznych, przenośnych urządzeń grzewczych w sposób niezgodny z przeznaczeniem i określonymi przez producenta zasadami użytkowania.

Źródłem pożaru może być energia cieplna powstająca w różnych procesach fizycznych i chemicznych. Ciepło jako źródło zapalenia może występować w postaci:

- żarówki elektrycznej, której szklana bańka może osiągnąć temperaturę:
 - dla żarówki 25 W ok. 81°C,
 - dla żarówki 100 W ok. 147°C,
 - dla żarówki 200 W ok. 165°C,
- żarówki elektrycznej, do której dostęp powietrza został ograniczony; żarówka 100W zakryta tkaniną po 1 minutowym włączeniu nagrzewa się do 70°C, po 2 minutach do 103°C, po 5 minutach do 340°C (w tej temperaturze tkanina zaczyna się palić),
- żarówki elektrycznej owiniętej papierem, bibułą, która po 20 minutach nagrzewania osiąga temperaturę ok. 400°C,
- łuku elektrycznego powstającego podczas zwarć instalacji oświetleniowej, którego temperatura wynosi ok. 6000°C,
- grzejników elektrycznych z odsłoniętymi elementami grzejnymi osiągającymi temperaturę 700°C - 800°C, a z zakrytymi elementami grzejnymi 450°C - 550°C,
- niedopałka papierosa, gdzie średnia temperatura żaru papierosa, bez ciągnięcia wynosi 565°C, (w przypadku złamania zakazu palenia papierosów na terenie obiektu i przyległym)
- płomienia zapalki, posiada on temperaturę średnio 800°C,
- płomienia zapalniczki gazowej, posiada on temperaturę średnio 1300°C,
- iskry elektryczności statycznej.

Przyczynami pożarów mogą być:

- zaproszenie ognia przez użytkowników pomieszczeń,
- niewłaściwa eksploatacja instalacji elektrycznej, zwłaszcza przeciążenia obwodów, poluzowania lub uszkodzenia gniazd wtykowych, wyłączników, oprawek, bezpieczników,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzewczych i punktów świetlnych,
- używanie ognia otwartego,

- niewłaściwe zabezpieczeni prac pożarowo niebezpiecznych,
- wyladowanie atmosferyczne,
- elektryczność statyczna,
- samozapalenie materiałów w przypadku ich niewłaściwego przechowywania,
- podpalenie.

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Pomimo zachowania wszelkich środków ostrożności, może się zdarzyć, że na terenie budynku powstanie pożar. Najistotniejszym wtedy zadaniem będzie **ugaszenie go natychmiast w początkowej fazie** lub jeżeli jest to z jakichkolwiek względów niemożliwe należy powstrzymać jego rozprzestrzenianie do momentu przybycia straży pożarnej.

Drogami rozprzestrzeniania się pożaru będą materiały palne będące na wyposażeniu budynku. Dynamika pożaru może wzrastać przez:

- nadmierną ilość przechowywanych lub składowanych materiałów palnych w stosunku do wielkości pomieszczeń przeznaczonych na ten cel (pomieszczenia magazynowe),
- wyposażenie pomieszczeń w elementy wystroju i przedmioty palne, co w przypadku pożaru powoduje objęcie ogniem całego pomieszczenia,
- wykonywanie dekoracji z materiałów rozprzestrzeniających ogień,
- wyposażenie podłóg pomieszczeń w łatwo zapalne wykładziny,
- wyposażenie dróg komunikacyjnych w łatwo zapalne elementy wystroju i pokrycia podłóg,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach.

4.2. Zagrożenia pożarowe obiektu

Zagrożenie pożarowe jest to stwierdzenie możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru spowodowane zapalnością materiałów, z których wykonany jest obiekt oraz materiałów w nim znajdujących się.

Potencjalne zagrożenie pożarowe stwarzają pomieszczenia, w których zgromadzono materiały palne oraz w których znajdują się urządzenia techniczne.

CZYNNIK ZAGROŻENIA LUDZI POŻAREM	RODZAJ ZAGROŻENIA
Promieniowanie ciepłe	Temperatura podczas pożaru osiąga 800-1000°C. Strumień promieniowania ciepłego od gorącej warstwy dymu, czy też bezpośrednio od płomienia oddziałuje na człowieka, powodując często ciężkie oparzenia skóry. Jeżeli skóra ludzka osiągnie temperaturę 45 °C odczuwamy ból, natomiast w temperaturach wyższych rośnie głębokość uszkodzonej tkanki.

Dym i gazy toksyczne	Powodują zagrożenie uduszenia lub zatrucia przebywających ludzi. Jeżeli stężenie tlenu w powietrzu spadnie poniżej 15 %, występuje działanie duszące z konsekwencjami do śmierci włącznie. Szczególne zagrożenie występuje przy spalaniu tworzyw sztucznych takich jak: PCV, polietylen, styropian. Powstają wówczas duże ilości dymu i gazów toksycznych takich jak chlorowódz, tlenek węgla, cyjanowódz itp. Może nastąpić zadymienie całego budynku.
Ograniczenie widoczności	Często ograniczenie zasięgu widoczności jest pierwszym czynnikiem zagrożenia ludzi podczas pożaru. Na zasięg widzialności mają wpływ właściwości dymotwórcze materiału ulegającego spalaniu. Osłabienie zasięgu widzialności wpływa istotnie na szybkość poruszania się ludzi w czasie ewakuacji z pomieszczeń zadymionych.
Możliwość zawalenia się konstrukcji	Brak możliwości opuszczenia strefy niebezpiecznej, uwięzienie, przygnięcie.

4.3. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru

W przypadku wystąpienia w obiekcie zagrożenia pożarowego, zawsze konieczne będzie podjęcie następujących działań:

- **zaalarmowanie** ludzi w strefie bezpośrednio zagrożonej,
- przystąpienie do **gaszenia pożaru** w zarodku,
- **wezwania Państwowej Straży Pożarnej**,
- **ewakuacja** ludzi ze strefy zagrożonej.

Pracownik, który pierwszy zauważy pożar, obowiązany jest natychmiast **zaalarmować inne osoby (pracowników)** przebywające w pomieszczeniach bezpośrednio zagrożonych i przystąpić do gaszenia pożaru w zarodku, przy użyciu gaśnic.

Pracownik powiadamia Kierownika Filii (Z-cę Dyrektora BOI) osobiście lub zleca to innej osobie, przebywającej na miejscu pożaru.

Kierownik Filii (Z-ca Dyrektora BOI) powiadamia Państwową Straż Pożarną.

W przypadku, gdy próby ugaszenia pożaru w zarodku są bezskuteczne lub gdy wielkość pożaru, intensywność jego rozwoju i zadymienie **stwarzają zagrożenie dla osoby gaszącej** ogień należy **zamknąć drzwi do pomieszczenia objętego pożarem** i przystąpić do ewakuacji ludzi ze strefy zagrożenia.

O niebezpieczeństwie należy powiadomić Kierownika Filii oraz Ochronę Obiektu.

Państwową Straż Pożarną należy wezwać dzwoniąc pod nr telefonu 998 lub 112, **bez względu na wielkość pożaru**, nawet jeśli sądzimy, że zdołamy ugasić pożar własnymi siłami.

Dzwoniąc na numer alarmowy należy wyraźnie podać **następujące informacje**:

- swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego dzwonic

- miejsce zdarzenia – dokładny adres i nazwę obiektu,
- rodzaj zdarzenia – zadymienie, pożar,
- wielkość zdarzenia - co się pali i na którym piętrze, rozmiar pożaru lub zadymienia
- czy występuje zagrożenie życia i zdrowia ludzkiego,
- czy przystąpiono do ewakuacji,

Po podaniu informacji dyżurnemu w straży pożarnej **nie należy odkładać słuchawki** do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

W razie potrzeby należy alarmować:

- Policję - 997
- Pogotowie Ratunkowe – 999
- Pogotowie energetyczne – 991
- Pogotowie Wodno – kanalizacyjne – 994
- **Kierownik Filii – 91 462 96 05 (1300)**
- **Ochrona - 91 463 74 18 (7418)**

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania jest **ratowanie i ewakuacja ludzi ze strefy zagrożonej**.

Każdy pracownik przebywający w obiekcie powinien **znać drogi ewakuacyjne** w budynku oraz wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz budynku.

4.4. Akcja ratowniczo-gaśnicza

Równoległe z alarmowaniem straży pożarnej należy, w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy gaśnic i innych dostępnych środków znajdujących się w pobliżu miejsca objętego pożarem. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej kierownictwo **akcją sprawuje Kierownik Filii (Z-ca Dyrektora BOI) lub osoba przez niego wyznaczona**, odpowiedzialna za bezpieczeństwo pożarowe i organizację ewakuacji.

Obejmując kierowanie akcją gaśniczą należy:

- upewnić się, czy zaalarmowano Państwową Straż Pożarną,
- udać się na miejsce pożaru,
- zapoznać się z zaistniałą sytuacją pożarową (rozmiar, zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi),
- zorganizować doniesienie podręcznego sprzętu gaśniczego na miejsce prowadzonej akcji gaśniczej,
- podjąć decyzję o całkowitej bądź częściowej ewakuacji ludzi z budynku,
- wyznaczyć osobę która będzie oczekiwała (przy wejściu do obiektu lub na drodze dojazdowej) przybycia straży i doprowadzi ją na miejsce zdarzenia, wskazując po drodze punkty czerpania wody,
- w chwili przybycia straży pożarnej poinformowanie dowódcy przybyłej jednostki o dotychczasowym przebiegu akcji i wydanych zarządzeniach oraz podporządkować się jego rozkazom, podając fakt przekazania kierownictwa akcji do wiadomości wszystkim biorącym w niej udział.

4.4.1. Szczegółowe zasady postępowania w przypadku możliwości podjęcia działań ratowniczo- gaśniczych przez osoby przebywające w budynku:

- a) W pierwszej kolejności należy ustalić, czy w pomieszczeniu lub w pomieszczeniach objętych **pożarem znajdują się ludzie** i zwierzęta, których należy **bezwzględnie wyprowadzić**.

Ponadto należy:

- w miarę możliwości **usunąć materiały niebezpieczne pożarowo** z wnętrza pomieszczenia dla utworzenia **przerw na drodze rozprzestrzeniania się ognia**,
 - działania gaśnicze podjąć natychmiast po jego zauważeniu, najlepiej kiedy pożar jeszcze jest w zarodku - **nie dopuszczać do rozprzestrzenienia się pożaru** na większą powierzchnię,
 - **pozamykać drzwi i okna oraz wyjść na zewnątrz pomieszczenia**, co spowoduje ograniczenie dopływu tlenu, przygaszenie ognia i opóźnienie wyjścia płomienia i dymu poza zagrożone pomieszczenie.
- b) W celu podjęcia skutecznych działań gaśniczych należy zgromadzić kilka gaśnic, jeżeli jesteśmy przekonani, iż wewnątrz pomieszczenia nie ma materiałów wchodzących w reakcje z wodą, urządzeń elektrycznych pod napięciem lub cieczy palnych lżejszych od wody.
- c) Wchodząc do pomieszczenia objętego pożarem, należy drzwi i okna otwierać ostrożnie - najlepiej elementem nie będącym dobrym przewodnikiem ciepła - stojąc za drzwiami lub za ościeżnicą okna, w taki sposób, aby przy otwarciu drzwi lub okien nie „buchnął” na nas ogień pod wpływem dopływu świeżego powietrza, powodując oparzenia i podtrucie naszego organizmu przez smoliste i toksyczne substancje zawarte w dymie.
- d) Przy gaszeniu pożarów wewnątrz obiektów należy pamiętać :
- w atmosferze dymu należy **poruszać się w pozycji pochylonej**, starając się trzymać głowę jak najniżej, ponieważ na wysokości kolan jest najmniejsze zadymienie, najlepsza widoczność oraz stosunkowo najniższa temperatura,
 - starać się dotrzeć jak najbliżej ognia, z zachowaniem dla nas bezpiecznej odległości i **gaścić zarzewie ognia (żar), a nie płomienie**,
 - niewielkie i jednocześnie skupione na małym obszarze zarzewia ognia można ugasić kocem gaśniczym poprzez dokładne okrycie ogniska pożaru oraz dociśnięcie krawędzi do podłoża gwarantujące maksymalne ograniczenie dopływu powietrza do ogniska pożaru oraz w konsekwencji jego ugaszenie; w przypadku nieposiadania koca gaśniczego w zastępstwie można użyć namoczonej tkaniny, płaszcza, zasłon itp. Użycie do gaszenia ogniska pożaru koca gaśniczego lub namoczonej tkaniny ma podwójną zaletę, tzn. ugaszenie pożaru w zarodku oraz ugaszenie pożaru bez strat wtórnych wynikające z użycia wody, piany lub proszku gaśniczego.
 - środkiem gaśniczym z gaśnicy lub hydrantu wewnętrznego należy otoczyć ogień ze wszystkich stron, poczynając **od krawędzi ogniska ku jego środkowi**, a nie odwrotnie;
 - nie należy pozostawiać palących się lub niedogaszonych przedmiotów na drodze poruszania się, a stosować zasadę gaszenia najbliższego otoczenia,
 - podczas gaszenia ognisk pożaru na wyższych kondygnacjach budynku należy zabezpieczać i obserwować pomieszczenia znajdujące się na tym samym poziomie oraz

nad i pod pomieszczeniem objętym pożarem, czy w wyniku przenikliwości cieplnej pożar nie przedostał się na sąsiednie kondygnacje i nie odciął drogi ewakuacji z budynku.

- należy chronić gaśnice przed nadmiernym nagrzaniem, podczas gaszenia **nie odwracać gaśnic do góry dnem** oraz **nie odchyłać nadmiernie od pionu**, gdyż może to spowodować zmniejszony wypływ środka gaśniczego lub wręcz zaniechanie jego wypływu.
- Należy zachować **bezpieczną odległość** od gaszonych materiałów, a w przypadku gaszenia ogniska pożaru na zewnątrz obiektu środek gaśniczy **podawać z wiatrem**.
- Każdorazowe użycie gaśnicy należy zgłosić administratorowi budynku, celem jej wymiany na sprawną gaśnicę.

W przypadku powstania pożaru po godzinach pracy filii Urzędu Miasta Szczecin firma ochraniająca obiekt po potwierdzeniu zagrożenia powiadamia Straż Pożarną, Komendanta Służby Ochrony Mienia oraz kierownika Filii (Z-cę Dyrektora BOI) .

4.4.2. Zasady postępowania w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia oraz konieczności natychmiastowej ewakuacji z budynku, w którym powstał pożar

- a) przerwać działania ratowniczo-gaśnicze, zamknąć drzwi i okna, opuścić pomieszczenie i kierować się bezpośrednio na drogę ewakuacyjną prowadzącą w bezpieczne miejsce na zewnątrz obiektu,
- b) na drodze ewakuacji należy likwidować ogniska pożaru, poruszając się w stronę do wyjścia ewakuacyjnego, np. przy użyciu gaśnic do ochrony ciała przed działaniem wysokiej temperatury możemy użyć zmoczonej tkaniny lub części garderoby, a dla poprawienia oddychania - zmoczonego materiału przyłożonego do twarzy,
 - podczas ruchu przez silnie zadymione ciągi komunikacyjne, aby nie stracić orientacji co do kierunku, należy **poruszać się wzdłuż ścian**,
 - jeżeli na drodze ewakuacji znajdują się drzwi, w pierwszej kolejności sprawdzamy, czy są gorące; jeżeli są gorące, jest to oznaką, iż za nimi znajduje się ognisko pożaru, które możemy wzniecić z chwilą ich otwarcia; wybieramy inną drogę ewakuacji bądź otwieramy drzwi, stojąc za ścianą od strony zawiasów drzwiowych,
 - po otworzeniu drzwi należy odczekać, aż pierwsza najgroźniejsza fala dymu, gorących gazów i ciepła nagromadzonego w pomieszczeniu - pod wpływem „świeżego powietrza” wydostanie się do pomieszczenia lub przestrzeni, w której przebywamy, i nie spowoduje dla nas zagrożenia,
 - poruszając się po schodach w otoczeniu dużego zadymienia, idziemy w pozycji pochylonej przy ścianie, a nie poręczy, rozkładając ciężar ciała na dużą płaszczyznę i badając przestrzeń rękoma i nogami, aby ustrzec się przed upadkiem z wysokości w wyniku zawalenia się schodów lub poręczy,
 - przy wychodzeniu na zewnątrz obiektu należy zwrócić uwagę na niebezpieczeństwa pochodzące od spadających z górnych kondygnacji spalonych lub nadpalonych okien, odpadającej elewacji budynku i innych niebezpiecznych elementów mogących stworzyć zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka.

4.5. Zasady postępowania pracowników w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego lub otrzymania podejrzanego przesyłki

W przypadku odebrania sygnału o podłożeniu bomby należy niezwłocznie powiadomić Kierownika Filii (Z-cę Dyrektora BOI), który niezwłocznie wykonuje następujące przedsięwzięcia:

- powiadamia Policję, Straż Pożarną oraz Zarządcę budynku
- ogłasza alarm i przystępuje do ewakuacji wszystkich ludzi z budynku,
- zabezpiecza obiekt przed dostępem osób trzecich.

Pracownik przyjmujący zgłoszenie ma obowiązek podjęcia próby uzyskania szeregu informacji od zgłaszającego podłożenie bomby takich jak:

- imię i nazwisko osoby zgłaszającej podłożenie bomby,
- numer telefonu z jakiego dzwoni,
- jak bomba wygląda,
- gdzie się znajduje,
- co jest powodem podłożenia bomby,
- kiedy bomba wybuchnie,
- jakie warunki należy spełnić by bomba nie wybuchła.

Ponadto osoba odbierająca informację powinna uświadomić zgłaszającemu jakie zagrożenie dla życia i zdrowia osób przebywających w budynku spowodował swym postępowaniem.

W sytuacji **wykrycia w obiekcie nieustalonego przedmiotu**, paczki, ładunku, nie należy go przemieszczać, lecz zabezpieczyć przed dostępem innych osób i dalej postępować jak przy odebraniu sygnału o podłożeniu bomby.

W przypadku **otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia** lub budzącego podejrzenia z innego powodu należy:

- nie otwierać przesyłki,
- paczki nie należy przemieszczać,
- niezwłocznie **powiadomić Kierownika Filii (Z-cę Dyrektora BOI)**, który powiadamia Policję i Straż Pożarną - służby te podejmą właściwe procedury w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.

W przypadku gdy podejrzana przesyłka **została otwarta** i zawiera podejrzaną zawartość /pył, kawałki, blok, galareta, piana/ należy:

- niezwłocznie **powiadomić Kierownika Filii (Z-cę Dyrektora BOI)**, który powiadamia Policję i Straż Pożarną – po uzyskaniu od służb wskazówek postępowania do ich przyjazdu – wdraża je,
- możliwie nie naruszać tej zawartości , nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wdychać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu /wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna/
- jeśli to możliwe całą zawartość **umieścić w drugim worku, zamknąć i zakleić taśmą lub plastrem**
- dokładnie umyć ręce

- zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć i zakleić
- ponownie dokładnie umyć ręce
- w przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki
- po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń

4.6. Zasady postępowania pracowników w przypadku rozpylenia gazu, rozlaniu lub rozsypaniu substancji chemicznych

W sytuacji rozpylenia gazu lub innej substancji chemicznej należy:

- **usunąć wszystkie osoby znajdujące się w pobliżu** miejsca, w którym doszło do rozpylenia, rozlania substancji,
- jeśli rozpylono gaz w miarę możliwości przewietrzyć pomieszczenie celem zmniejszenia stężenia,
- w sytuacji rozsypania proszku zamknąć drzwi i okna aby ruch powietrza nie rozpyłał substancji na dalsze części obiektu,
- jeśli rozlano substancje np. kwas itp. należy usunąć osoby z pomieszczenia, a pomieszczenie zamknąć
- we wszystkich przypadkach o zagrożeniu **powiadomić Kierownika Filii lub osobę przez niego wyznaczoną, Państwową Straż Pożarną i Policję,**
- ogłosić alarm i **przystąpić do całkowitej ewakuacji ludzi z budynku.**

4.7. Wykaz numerów alarmowych

TELEFONY ALARMOWE

Pogotowie Ratunkowe	tel: 999
Straż Pożarna	tel: 998
Policja	tel: 997
Straż Miejska	tel: 986
Pogotowie Gazowe	tel: 992
Pogotowie Energetyczne	tel: 991
Pogotowie Wod.- Kan.	tel: 994
Pogotowie Ciepłownicze	tel: 993

Kierownik Filii tel: 91 462 96 05 (1300)
Ochrona tel. 91 463 74 18 (7418)

5. PRACE NIEBEZPIECZNIE POŻAROWO

Do prac pożarowo niebezpiecznych zaliczamy czynności wymagające użycia ognia otwartego lub podwyższonych temperatur albo stosowania materiałów niebezpiecznych pożarowo np. cieczy i gazów palnych.

5.1. Zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest obowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- zaznaczyć osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac, o których mowa, **należy**:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo **Zarządca budynku lub osoba przez niego upoważniona** powołuje komisję z udziałem wykonawcy robót i sporządza protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, zgodnie z wzorem nr 1. Po wykonaniu zaleconych zabezpieczeń Zarządca wydaje pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac wg wzoru nr 2.

WZÓR NR 1

Protokół nr

Zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Miejsce pracy.....
(nazwa i określenie miejsca pomieszczenia, stanowiska, urządzenia)
2. Rodzaj pracy:
.....
3. Sposób wykonywania pracy:
.....
4. Czas pracy: dzień.....od godz.....do godz.....
5. Wykonawca prac:
.....
(pełna nazwa wykonawcy, dokładny adres, telefon)
6. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub miejscu przewidywanych prac:
.....
7. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu prowadzenia prac, w tym właściwości pożarowe występujących tam materiałów palnych:
.....
8. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru/wybuchu
.....
9. Środki zabezpieczenia:
 - a) gaśnicze (rodzaj, ilość).....
 - b) bhp.....
 - c) inne.....
10. Środki oraz sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej (także innych służb miejskich) w przypadku powstania pożaru:
.....
11. Osoba(y) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia ppoż. toku prac niebezpiecznych pożarowo
12. Osoba(y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, w tym o powiadomieniu o rozpoczęciu prac służb ochrony obiektu
.....
13. Osoba(y) zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo niebezpiecznych pod względem pożarowym po ich zakończeniu
.....

Podpisy

- 1.....
- 2.....
- 3.....

WZÓR NR 2

Szczecin, dnia

Zezwolenie nr
Na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Miejsce pracy

Rodzaj pracy

Czas pracy: dnia od godz. do godz.

Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy :

Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru-wybuchu :
.....

Środki zabezpieczenia :

przeciwożarowe

BHP

inne

Sposób wykonania pracy:

Odpowiedzialni za :

Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac
pożarowo niebezpiecznych :

Nazwisko Wykonano Podpis

Wyłączenie spod napięcia :

Nazwisko Wykonano Podpis

Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów i pyłów :

Nazwisko Wykonano Podpis

Stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż :

Nazwisko Wykonano Podpis

Zezwalam na rozpoczęcie prac :

.....
(podpis wpisującego)

.....
(podpis osoby udzielającej zezwolenia)

Pracę zakończono dnia: o godz. Wykonał

Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót : Skontrolował :

.....
UWAGA !

Powyższe zezwolenie należy włączyć do dokumentów ochrony przeciwpożarowej.

5.2. Wskazania przeciwpożarowe w zakresie przygotowania budynków i pomieszczeń do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

1. Budynki, pomieszczenia lub miejsca, w których mają odbywać się prace spawalnicze, należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
2. Palne przedmioty lub niepalne w opakowaniach palnych należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca spawania celem uniemożliwienia przedostania się rozprysków spawalniczych.
3. Jeżeli warunek, o którym mowa w ust. 2 nie może być spełniony, wszystkie urządzenia lub materiały palne należy zabezpieczyć przed działaniem rozprysków spawalniczych przez osłonięcie, np. kocami gaśniczymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób.
4. Przed przystąpieniem do spawania należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały lub przedmioty mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków spawalniczych.
5. Jeżeli w pobliżu miejsca spawania znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kablowe itp., należy je uszczelnić materiałami niepalnymi, celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków spawalniczych do sąsiednich pomieszczeń bądź na inne kondygnacje.
6. Wszelkie kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną powinny być zabezpieczone przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi.
7. Wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonano prace malarskie lub inne przy użyciu substancji. łatwo zapalnych, jest niedozwolone
8. W miejscach dokonywania prac spawalniczych należy przygotować między innymi:
 - pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,
 - materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia toku prac spawalniczych,
 - Podręczny sprzęt gaśniczy.
 - Drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk spawania powinny być wolne oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca objętego pożarem.
9. Po zakończeniu prac spawalniczych w budynku, pomieszczeniu, należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie spawania, pomieszczeniach sąsiednich, przyległych terenach, celem stwierdzenia:
 - czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, jego otoczeniu, w pomieszczeniach sąsiednich i na terenach przyległych,
 - czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru,
 - czy został zdemontowany sprzęt spawalniczy, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.
10. W budynkach niezabezpieczonych pod względem pożarowym, bądź posiadających palne elementy konstrukcyjne, kontrolę, o której mowa w pkt. 9 należy ponowić w pewnych okresach czasu np. po 4 i po 8 godzinach od czasu zakończenia prac spawalniczych.

5.3. Środki gaśnicze do zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

Każde stanowisko prac niebezpiecznych pożarowo powinno być wyposażone w sprawny technicznie sprzęt pożarniczy, umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru w zarodku.

Minimalne zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo stanowi **1 gaśnica proszkowa /co najmniej 2 kg/ oraz w 1 koc gaśniczy.**

W przypadku zapalenia się butli z gazami technicznymi należy stosować gaśnice śniegowe, proszkowe, koce gaśnicze albo silne prądy wody.

6. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZENIA

6.1. Pojęcie ewakuacji

Pod pojęciem **ewakuacji** należy rozumieć zespół czynności zmierzających do zapewnienia bezpiecznych warunków opuszczenia zagrożonej pożarem strefy przez osoby znajdujące się w obiekcie lub przedsięwzięcia związanego z wyprowadzeniem lub wyniesieniem ludzi bądź mienia z zagrożonych pomieszczeń. Ewakuację ludzi z budynku zarządza się również w wypadku naruszenia bezpieczeństwa jego konstrukcji w sposób grożący jego zawaleniem, lub w wypadku stwierdzenia innego miejscowego zagrożenia np. emisji gazów trujących, par substancji żrących, ataku terrorystycznego (informacja o podłożeniu bomby) itp. Zakłada się, że praktycznie wszystkie osoby przebywające w obiekcie będą w stanie opuścić obiekt o własnych siłach i w stosunkowo krótkim czasie.

Szczególnego znaczenia nabiera zapobieganie **skutkom paniki**, której możliwość istnieje zawsze, nie tylko w przypadku powstania pożaru ale i w przypadku niewielkiego zadymienia. Ludzie wchodzący w skład grupy ogarniętej paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem groźnego, niszczącego tłumu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania.

Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne. Dokonać tego mogą tylko ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką.

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

- osobisty przykład,
- zdecydowany nakaz,
- wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- zagrożenia użyciem siły,
- użycie siły,
- unieszkodliwienie przywódcy paniki.

Opanowanie tłumu ogarniętego paniką, pracęgo naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania dla osób znajdujących się z tyłu tłumu, niż na jego czele. W czasie ewakuacji najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby, znajdujące się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie. Osoby te tracą poczucie rzeczywistości i podejmują nieprzemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie np. chowają się w trudno dostępnych miejscach. Należy przekonać ewakuowanych, że zagrożenie nie jest niebezpieczne i istnieją drogi ratunku.

6.2. Wymagania dla dróg ewakuacyjnych

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w budynku, powinny być odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej. W tym celu należy:

- zapewnić dostateczną ilość i **szerokość wyjść ewakuacyjnych**, przyjmując co najmniej **0,6 m na każde 100 osób**

- zachować dopuszczalne długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnić oświetlenie awaryjne dróg ewakuacyjnych,
- właściwie oznakować drogi i wyjścia ewakuacyjne,
- **nie gromadzić materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych** i nie zawężać ich szerokości

6.3. Oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych

Oznakowanie budynku powinno być zgodne z obowiązującą normą PN-N-01256-5 Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych. Podstawową zasadą rozmieszczenia znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej jest to, że z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny. Przy rozmieszczeniu znaków ewakuacyjnych należy zwrócić uwagę na ich rozmieszczenie w stosunku do źródeł światła. Należy dążyć do umieszczania znaków ewakuacyjnych możliwie blisko źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminacji. Wymiary znaków ewakuacyjnych są uzależnione od odległości z jakiej powinien ten znak być dostrzegany przez ewakuujących się ludzi.

W zależności od pomieszczeń i oświetlenia drogi ewakuacyjne można oznaczać:

- a) znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi;
- b) znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi
- c) znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi i znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi.

Znaki ewakuacyjne wykonane na materiale fotoluminescencyjnym powinny być stosowane tam, gdzie funkcjonuje oświetlenie dzienne i/lub elektryczne podstawowe, oświetlające te znaki w czasie wystarczającym do dostarczenia materiałom fotoluminescencyjnym niezbędnej energii.

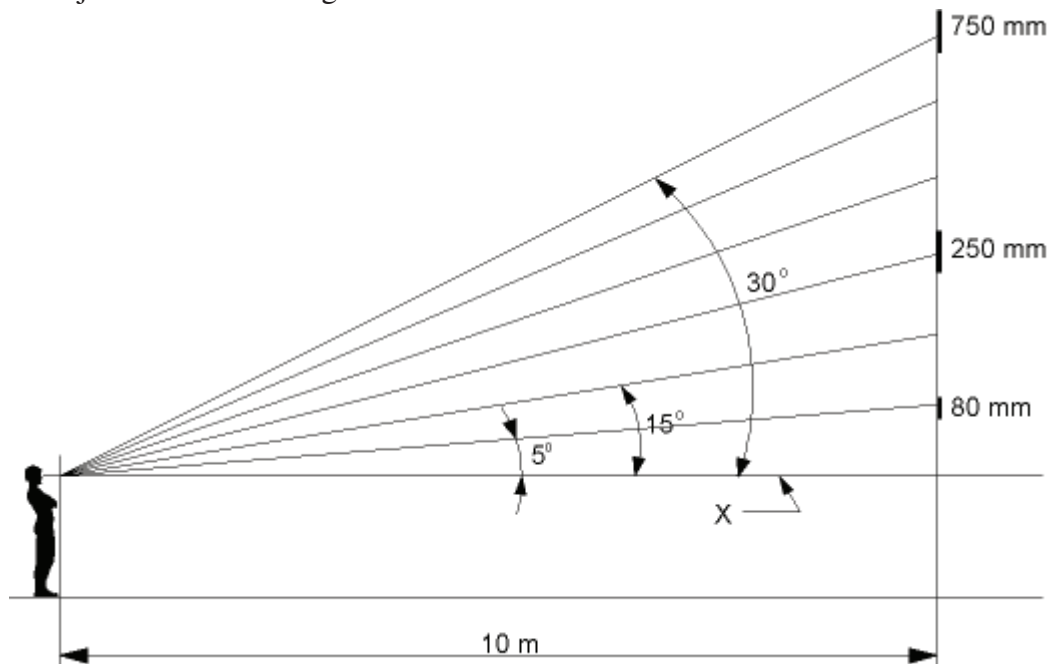
Znaki ewakuacyjne podświetlane powinny być stosowane tam, gdzie pomieszczenia lub drogi ewakuacyjne nie są oświetlone światłem dziennym lub sztucznym przez długie okresy i materiały fotoluminescencyjne nie mogą się naładować.

Wymagane wymiary znaków ewakuacyjnych uzależnione są od wielkości informacji umieszczonej na nich, a ta z kolei od odległości z jakiej określony znak powinien być widoczny.

Szerokość np. znaku „Wyjście ewakuacyjne” należy przyjąć w zależności od odległości widzenia i przyjętych wysokości liter:

Odległość widzenia [m]	Wysokość liter wielkich [mm]	Szerokość znaku Wyjście ewakuacyjne [mm]
do 20	50	200
powyżej 20 do 30	75	300
powyżej 30 do 40	100	400

Rozmiary znaku „Wyjście ewakuacyjne” powinny być dostosowane do odległości, z jakiej ten znak powinien być dostrzegany przez ewakuujących się ludzi, a także do ewentualnego jego przesunięcia w stosunku do normalnej linii środkowej widzenia. Na rysunku podano zależność szerokości znaku od kąta przesunięcia w stosunku do linii środkowej widzenia dla odległości 10 m.

Wynika stąd niecelowość umieszczania znaków ewakuacyjnych równoległe do kierunku ruchu. Wytyczne sugerują raczej umieszczenie znaków na ścianach korytarzy w miejscach prostopadłego dochodzenia osób, czyli naprzeciw wyjść z pomieszczeń, prostopadłych odnóg korytarzy).

Drzwi przeciwpożarowe w budynku należy oznakować na drogach ewakuacyjnych obustronnie a pomieszczenia techniczne jednostronnie z zewnątrz znakiem:

6.4. Znaki ochrony przeciwpożarowej i ewakuacyjne

Znaki ewakuacyjne winny zapewniać informacje o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym jak i również przy braku oświetlenia. Rozmieszczenie znaków na drodze ewakuacyjnej powinno zapewniać ich widoczność z każdego miejsca, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji. Należy dążyć do umieszczania znaków możliwie blisko źródła światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminescencji.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków są zobowiązani do oznakowania zgodnie z PN dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji.

Rozmieszczenie znaków ewakuacyjnych zilustrowano w części rysunkowej.

Od stycznia 2013 r. obowiązuje również w Polsce międzynarodowa norma PN-EN ISO 7010 (ewakuacja i ochrona przeciwpożarowa).

Norma PN-EN ISO 7010:2012 modyfikuje:

- 1 znak dotyczący ewakuacji i lokalizacji sprzętu ratowniczego,
- 11 znaków nakazu,
- 6 znaków zakazu,
- 8 znaków ostrzegawczych.

Zazwyczaj symbole różnią się kilkoma szczegółami od znaków wymienionych w normach powyżej.

Przykładowe oznakowanie wyposażenia pożarowego:

Gaśnica

Hydrant

Drabina pożarowa

Sprzęt przeciwpożarowy

Włącznik alarmu pożarowego

Telefon alarmowy

Kierunek drogi ewakuacyjnej

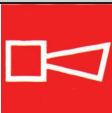

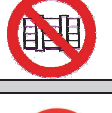

Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół

UWAGA:

Budynek można wyposażyć zarówno w certyfikowane przez CNBOP-PIB znaki zgodne zarówno z dotychczas stosowanymi normami PN-92/N-01256/01 (ochrona przeciwpożarowa) i PN-92/N-01256/02 (ewakuacja), jak i nowo obowiązującą normą PN-EN ISO 7010 (ewakuacja i ochrona przeciwpożarowa).

Ważne jest, aby wyposażając obiekt w znaki ewakuacyjne zwrócić uwagę, aby posiadały one świadectwo dopuszczenia CNBOP-PIB.

Nr świadectwa jest nadrukowany na znaku.

LP.	ZNAK BEZPIECZEŃSTWA	ZNACZENIE (NAZWA) ZNAKU BEZPIECZEŃSTWA
1.		URUCHAMIANIE RĘCZNE
2.		ALARMOWY SYGNALIZATOR AKUSTYCZNY
3.		TELEFON DO UŻYCIA W STANIE ZAGROŻENIA
4.		ZESTAW SPRZĘTU POŻARNICZEGO
5.		GAŚNICA
6.		HYDRANT WEWNĘTRZNY
7.		DRABINA POŻAROWA
8.		KIERUNEK DO MIEJSCA ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU POŻARNICZEGO LUB URZĄDZENIA OSTRZEGAJĄCEGO
9.		KIERUNEK DO MIEJSCA ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU POŻARNICZEGO LUB URZĄDZENIA OSTRZEGAJĄCEGO
10.		NIE ZASTAWIAĆ
11.		PALENIE TYTONIU ZABRONIONE
12.		ZAKAZ UŻYWANIA OTWARTEGO OGNIĄ – PALENIE TYTONIU ZABRONIONE
13.		ZAKAZ GASZENIA WODĄ

PN-92/N-01256/01. Znaki ochrony przeciwpożarowej:

1.		KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
2.		WYJŚCIE EWAKUACYJNE
3.		DRZWI EWAKUACYJNE
4.		PRZESUNĄĆ W CELU OTWARCIA
5.		KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ
6.		KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ SCHODAMI W DÓŁ
7.		KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ SCHODAMI W GÓRĘ
8.		PCHAĆ, ABY OTWORZYĆ
9.		CIĄGNAĆ, ABY OTWORZYĆ

PN-92/N-01256/02. Znaki ewakuacyjne.

6.5. Istniejące warunki ewakuacji.

Budynek posiada 4 wyjścia ewakuacyjne bezpośrednio na zewnątrz obiektu (jedno w Strefie 1, dwa z parteru ze Strefy 2 oraz jedno w części piwnicznej).

Pomiędzy strefami pożarowymi znajduje się również Wyjście ewakuacyjne w klasie EI30, umożliwiające ewakuację do sąsiedniej strefy pożarowej.

Długości przejść ewakuacyjnych oraz dojść ewakuacyjnych mieszczą się w dopuszczalnych wielkościach określonych w przepisach techniczno – budowlanych.

Korytarze poziome stanowiące drogi ewakuacyjne wyposażono w:

- przeszklenia na drogach ewakuacyjnych, szklenie w ścianach bocznych pomieszczeń kierowników i wartowni - naświetla nieotwieralne, szklone szkłem bezpiecznym, w klasie EI15
- drzwi w poziomie piwnicy EI60 – o wymiarach 80/200 zamykające przestrzeń klatki schodowej.

Drogę ewakuacyjną w części piwnicznej, oświetloną wyłącznie światłem sztucznym należy doposażyć w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

6.6. Organizacja ewakuacji.

Aby ewakuacja mogła być skuteczna, osoby znajdujące się w strefie zagrożenia powinny dostatecznie wcześniej zostać poinformowane o zagrożeniu i konieczności opuszczenia obiektu.

Podstawowym sposobem alarmowania o niebezpieczeństwie w obiekcie jest system sygnalizacji pożarowej oraz powiadamianie głosowe.

Osoba, która zauważyła pożar powiadamia o nim osoby bezpośrednio zagrożone, pracownika Służby Ochrony Mienia (Komendanta Służby Ochrony Mienia) Kierownika filii (Z-ca Dyrektora BOI) oraz Komendant Służby Ochrony Mienia zawiadamia Zarządcę budynku o powstałym pożarze.

Następnie przystępuje do próby ugaszenia pożaru w zarodku.

Jeżeli działania są nieskuteczne należy zamknąć drzwi do pomieszczenia objętego pożarem.

Decyzję o konieczności ewakuacji ludzi z budynku podejmuje Kierownik Filii (lub osoba przez niego upoważniona). W przypadku, gdy nie ma możliwości powiadomienia Kierownika Filii (lub osoby upoważnionej), decyzję taką podejmuje pracownik Służby Ochrony Mienia. Osoba która podejmuje decyzje o ewakuacji kieruje ewakuacją.

6.6.1. Sposoby alarmowania

Ewakuacja osób musi być prowadzona natychmiast po zauważeniu pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, i stwierdzeniu zagrożenia zdrowia i życia ludzi.

Podstawowym sposobem alarmowania o niebezpieczeństwie w obiekcie jest **podanie komunikatu głosowego – np. „Uwaga, Uwaga !!! Ogłaszam ewakuację”, przez **Kierownika Filii (osobę upoważnioną) lub pracownika Służby Ochrony Mienia.****

Zarządzenie całkowitej ewakuacji z obiektu (przed przybyciem jednostek Państwowej Straży Pożarnej) podejmuje Kierownik Filii lub osoba przez niego upoważniona lub w sytuacji zagrożenia życia, osoba, która zauważyła niebezpieczeństwo.

W przypadku pożaru możliwe jest zarządzanie ewakuacji ze strefy objętej pożarem do drugiej strefy pożarowej.

6.6.2. Przydział zadań dla pracowników placówki na wypadek wystąpienia zagrożenia

Kierownik Filii :

- podejmuję decyzję o ewakuacji obiektu (całkowitej lub częściowej)
- nakazuje ogłoszenie alarmu pracownikowi ochrony i powiadamia specjalistyczne służby ratownicze,
- organizuje i kieruje akcją ratowniczą (ewakuacją),
- wyznacza osoby do sprawdzenia pomieszczeń, czy nie zostali w nich ludzie.
- odbiera meldunki o stanie osobowym ewakuowanych osób,
- współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi – meldunek

Pracownik ochrony:

- ogłoszenie alarmu głosem w strefie zagrożonej z podaniem rodzaju zagrożenia,
- udrożnienie wyjścia ewakuacyjnego i pomaga w ewakuacji petentów;
- w razie konieczności odłącza prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu.

Pracownicy biurowi:

- pomagają w ewakuacji petentów;
- przeszukują pomieszczenia, czy nikt nie został wewnątrz budynku,
- nie wpuszczają osób postronnych do budynku,
- pomoc w donoszeniu sprzętu gaśniczego
- prowadzenie akcji gaśniczej.

6.6.3. Miejsce zbiórki

- Po opuszczeniu budynku wszystkie osoby ewakuowane udają się na **miejsce zbiórki**
tj. **dla Strefy 1: przed budynek od strony ul. Rydla.**
dla Strefy 2: parking przy stacji Roweru Szczecińskiego Miejskiego (Bike_S)

Po opuszczeniu obiektu należy dokonać przeliczenia ewakuowanych pracowników i w przypadku braku osób oraz podejrzenia, że mogą one przebywać w budynku należy o tym fakcie niezwłocznie powiadomić strażaka dowodzącego akcją ratowniczo – gaśniczą.

6.6.4. Zasady ewakuacji

1. W sposób spokojny i stanowczy ogłosić sygnał alarmowy „**Uwaga, Uwaga !!! Ogłaszam ewakuację**”. Należy uważać, aby swoim zachowaniem nie wzbudzić niepotrzebnej paniki. Wskazane jest przypomnienie by przed opuszczeniem pomieszczeń wyłączyć urządzenia będące w ruchu.
2. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby wymagające pomocy w poruszaniu się lub je wynosić - poczynając od najwyższych kondygnacji.
3. Uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką personelu administracyjnego. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów. O koncentracji osób ewakuowanych poza strefami zagrożonymi pożarem decyduje kierujący akcją ewakuacyjną.
4. Ewakuacja mienia nie **może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi**. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
5. Po zakończeniu ewakuacji, tj. opuszczeniu budynku czy zagrożonej strefy, należy sprawdzić czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzanie pomieszczeń budynku.
6. W przypadku przybycia Jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
7. W przypadku **silnego zadymienia** dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w **pozycji pochylonej**, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i **drogi oddechowe** należy w miarę możliwości **zasłaniać chustką** zmoczoną w wodzie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się **wzdłuż ścian**, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu, zgodnie z oznakowaniem ewakuacyjnym.

Sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest w szczególności od:

- prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,

- szybkiego i prawidłowego zaalarmowania osób zagrożonych oraz wyznaczenia o stosowanych sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczej,
- właściwego kierowania ludzi odpowiednimi (oznakowanymi) drogami ewak.,
- niedopuszczenia do powstania paniki,
- umiejętności kierującego akcją ratowniczą w pierwszej fazie akcji,
- wcześniejszego przygotowania personelu do działania w przypadku zarządzenia ewakuacji,
- ścisłego podporządkowania się wszystkich osób poleceniom i decyzjom podejmowanym przez kierującego akcją ewakuacyjną,
- postępowania zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych instrukcjach.

W czasie prowadzenia ewakuacji **zabronione jest:**

- dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
- przechodzenie w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
- zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

Osoby ewakuowane muszą podporządkować się poleceniom osób prowadzącym ewakuację.

Poza ewakuacją ludzi niejednokrotnie zachodzi konieczność ewakuacji mienia. Ewakuowane przedmioty i dokumenty należy umieszczać tak, aby nie były narażone na zniszczenie lub uszkodzenie i nie utrudniały ewakuacji oraz akcji ratowniczej. Działania ewakuacyjne muszą być prowadzone w sposób skoordynowany, nie powodujący utrudnień w innych działaniach. Kierujący działaniami powinien wstępnie określić pomieszczenia, z których należy wynieść mienie. Nie należy w tym celu narażać życia i zdrowia

6.7. Praktyczne sprawdzenie ewakuacji (PSE)

Zgodnie z wymaganiami §17.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) Zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

W związku z tym, że w Strefie 1 znajdują się 36 pracowników, a w Strefie 2 będzie 25 osób uznawanych za stałych użytkowników, **Zarządca powiadamia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie** o terminie przeprowadzenia ww. działań, **nie później niż tydzień** przed ich przeprowadzeniem. **Komendant ma prawo** podjąć decyzję o wzięciu udziału w ćwiczeniach jego przedstawiciela jako obserwatora lub wręcz przeprowadzenie wspólnych ćwiczeń z wykorzystaniem sił i środków będących w dyspozycji terenowych jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP.

Celem praktycznego sprawdzenia ewakuacji **jest:**

- sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania pracowników o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,

- weryfikacja prawidłowości zasad prowadzenia ewakuacji określonych w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
- doskonalenie procedur ewakuacji, wykształcenie prawidłowych nawyków wśród pracowników,
- koordynacja działań kadry w zakresie prowadzenia ewakuacji,
- zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
- zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby w nim się znajdujące,
- wykrycie nieprawidłowości i błędów, jakie występują w czasie i na drogach ewakuacji
- sprawdzenie stanu technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego i stopnia ich integracji, w szczególności mających wpływ na ewakuację
- sprawdzenie działania głównego wyłącznika prądu oraz oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego)
- sprawdzenie możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dostępne środki.

W celu **przygotowania się** do sprawdzenia ewakuacji **należy**:

- przygotować odpowiednią dokumentację – scenariusz przebiegu ćwiczenia ewakuacyjnego oraz protokół z ćwiczeń (**Załącznik nr 3**).
- w scenariuszu określić np. miejsce powstania pożaru lub innego zagrożenia, sposób ogłoszenia alarmu, przydzielić zadania pracownikom,
- wyznaczyć osoby do obserwacji przebiegu ćwiczeń (rozjemców),
- zmierzyć czas od ogłoszenia alarmu do zakończenia ewakuacji,
- określić ewentualnie rodzaj mienia podlegającego ewakuacji.

Praktyczne sprawdzenie ewakuacji **przebiega** w następujący sposób:

- rozmieszczenie osób wyznaczonych do obserwacji i mierzenia czasu ewakuacji,
- powiadomienie Kierownika Filii o zagrożeniu
- podjęcie decyzji o ewakuacji i ogłoszenie alarmu,
- sprawdzenie zgodności reakcji pracowników na ogłoszony alarm z wytycznymi zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
- pomiar czasu trwania ewakuacji wszystkich ludzi z budynku,
- sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w budynku, w celu ustalenia liczby osób, które nie przystąpiły do ewakuacji,
- omówienie ćwiczenia (dokonanie oceny ćwiczenia, wskazanie błędów),
- sporządzenie pisemnego protokołu z przeprowadzonych ćwiczeń i załączenie go do dokumentacji obiektu związanej z ochroną p.poż.
- dokonanie ewentualnych zmian w :
 - Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
 - oznakowaniu obiektu w znaki ewakuacji, miejsc umieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, itp.

7. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI

Wszyscy pracownicy świadczący pracę w filii Urzędu Miasta Szczecin zlokalizowanej przy ul. Rydla 39-40 powinni zapoznać się indywidualnie z postanowieniami niniejszej Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego potwierdzając to wpisem na Listę osób zapoznanych z IBP, stanowiącą **Załącznik nr 2**. Inną formą zapoznania może być zorganizowane szkolenie pracowników, na którym zostanie omówiona Instrukcja. Postanowienia instrukcji obowiązują również wykonawców prac remontowo-budowlanych i instalacyjnych w budynku.

W przypadku zlecenia takich prac powinien być stosowny zapis w umowie o odpowiedzialności wykonawcy za zabezpieczenie przeciwpożarowe prac pożarowo-niebezpiecznych i zapoznania wykonawców tych prac z niniejszą instrukcją.

Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności służbowych bez zapoznania go z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego jest niedozwolone.

Szkolenie przeciwpożarowe **organizuje pracodawca**. Szkolenie przeprowadza osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje. **Obowiązek udziału** w szkoleniu przeciwpożarowym dotyczy wszystkich pracowników.

Szkolenie przeciwpożarowe prowadzone jest jako **wstępne** dla nowo zatrudnionych i **okresowe (podstawowe)**.

Szkolenie wstępne prowadzone jest w formie szkolenia instruktazowego. Zakres takiego szkolenia powinien obejmować następujące zagadnienia:

- zagrożenie pożarowe na stanowisku pracy, przyczyny powstawania pożarów,
- zadania i obowiązki użytkowników obiektu w zakresie zapobiegania pożarom, i miejscowym zagrożeniom,
- zadania i obowiązki użytkowników w wypadku powstania pożaru,
- podręczny sprzęt i środki gaśnicze, oraz urządzenia przeciwpożarowe,
- zasady obsługi i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- zachowanie się ludzi w razie pożaru,
- planowanie i przeprowadzanie ewakuacji,
- zapoznanie pracownika z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.

Szkolenie okresowe (podstawowe) – ma na celu aktualizację i powtórzenie posiadanej już wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Powinno być przeprowadzane **nie rzadziej niż co 6 lat** dla pracowników administracyjno – biurowych i co 3 lata dla stanowisk robotniczych. Szkolenie to obejmuje pracowników i pracodawców. **Powinno obejmować co najmniej następujące tematy:**

- regulacje prawne z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- charakterystyka zagrożenia pożarowego obiektu,
- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zadania i obowiązki pracodawcy i pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru,
- zasady prowadzenia ewakuacji,

- rozmieszczenie i obsługa podręcznego sprzętu gaśniczego,
- praktyczny pokaz użycia gaśnic i hydrantów.

Po odbyciu szkolenia, każdemu pracownikowi wystawia się zaświadczenie o odbyciu takiego przeszkolenia. Zaświadczenie to włącza się do akt osobowych pracownika.

8. ZADANIA I OBOWIĄZKI STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) użytkownik obiektu jest zobowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagań przeciwpożarowych. Aby warunek ten był realizowany, niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego. Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników poza określeniem charakteru świadczonej pracy, zawiera również obowiązki dbałości o bezpieczeństwo (w tym również pożarowe) obiektu na zajmowanych stanowiskach pracy. N/w zakres odpowiedzialności za sprawy ochrony przeciwpożarowej dla użytkowników należy traktować jako zakres ramowy, służący głównie do celów bezpieczeństwa pożarowego.

8.1. Obowiązki pracowników obiektu

Do zadań i obowiązków wszystkich pracowników w szczególności należy:

- **zapoznanie się z treścią "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego" obowiązującej na terenie obiektu,**
- przestrzeganie postanowień "Instrukcji",
- niezwłoczne usuwanie stwierdzonych uchybień mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszanie o tym Kierownikowi Filii lub osobie przez niego wyznaczonej.
- dokonywanie ewakuacji grup, nadzór nad ewakuowanymi grupami oraz pomoc innym pracownikom w prowadzonej ewakuacji.
- dokładne sprawdzanie miejsca pracy po jej zakończeniu, eliminując możliwość powstania pożaru.
- znajomość użycia oraz zakresu stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego /wskazania na etykietach gaśnic/.
- nie zastawianie /zawężanie/ dróg ewakuacyjnych, dostępu do sprzętu gaśniczego i ratowniczego.
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i posługiwania się otwartym ogniem w miejscach pożarowo niebezpiecznych.
- **znać podstawowe zasady alarmowania, gaszenia pożaru oraz ewakuacji.**
- uczestniczyć czynnie w akcjach ratowniczo - gaśniczych, podporządkowując się decyzjom kierującego tą akcją.
- **dokładnie znać lokalizację podręcznego sprzętu gaśniczego, zaopatrzenia wodnego oraz rozmieszczenia dróg ewakuacyjnych.**
- zwracać szczególną uwagę na właściwe warunki eksploatacji urządzeń grzejnych /piecyki, grzejniki/.

8.2. Obowiązki Kierownika Filii.

Do zadań i obowiązków Kierownika Filii w zakresie ochrony przeciwpożarowej (oprócz tych samych co w pkt. 8.1) należy w szczególności:

- nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez wszystkich pracowników obiektu;
- zaznajamianie pracowników z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi;
- uwzględnianie w programach szkoleń zawodowych tematyki ochrony przeciwpożarowej;
- niezwłoczne usuwanie stwierdzonych uchybień mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszanie o tym Zarządcy lub osobie przez niego wyznaczonej;
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru;
- kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przyjazdu jednostek Państwowej Straży Pożarnej;
- dokonywanie ewakuacji grup, nadzór nad ewakuowanymi grupami;
- przygotowanie obiektu do działań ratowniczo-gaśniczych.

8.3. Obowiązki Zarządcy.

Zarządzający budynkiem ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku i pomieszczeń.

Do zadań i obowiązków zarządców budynków w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- realizacja zadań ustawowych poprzez m.in. zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i ewakuacyjnych;
- zapewnienie prawidłowego stanu bezpieczeństwa pożarowego w nadzorowanej jednostce organizacyjnej poprzez wyposażenie budynków i pomieszczeń w sprawny sprzęt pożarniczy i ratowniczy;
- znajomość zagrożenia pożarowego występującego w administrowanych i podległych obiektach. Zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru;
- zapewnienie właściwego pod względem pożarowym zabezpieczenia administrowanych i podległych obiektów poprzez przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczej;
- planowanie i organizację remontów, adaptacji, aranżacji bieżącej urządzeń instalacji i budynku z uwzględnieniem zasad i potrzeb ochrony przeciwpożarowej.
- zapewnienie wprowadzenia i stosowania we wszelkiego rodzaju przedsięwzięciach organizacyjno-technicznych rozwiązań eliminujących lub ograniczających zagrożenie pożarowe i wybuchowe;
- przeprowadzanie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w podległych budynkach i pomieszczeniach;

9. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (T. J. Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (J.t. Dz.U z 2009 r. Nr12, poz. 68 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 124, poz. 1030).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz 690 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.).
7. PN-ISO 8421-1:1997 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Terminy ogólne i dotyczące zjawiska pożaru.
8. PN-ISO 8421-2:1997 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Budowlane środki ochrony przeciwpożarowej.
9. PN-ISO 8421-3:1996 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Wykrywanie pożaru i alarmowanie.
10. PN-ISO 8421-5:1997 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Ochrona przed zadymieniem
11. PN-ISO 8421-6:1997 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Ewakuacja i środki ewakuacji.
12. PN-ISO 8421-8:1998 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Zwalczanie pożaru, ratownictwo i obchodzenie się z materiałami niebezpiecznymi
13. PN-92/N-01256/01. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
14. PN-92/N-01256/02. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
15. PN 92/N-01256/4: 1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
16. PN 92/N-01256/5: 1998 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
17. PN-ISO7010:2006 Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
18. PN-EN 3-4:1999 Gaśnice przenośne. Wielkości napełniania i minimalne wymagania dotyczące skuteczności gaśniczej.
19. PN-B-02865:1997 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.
20. PN-EN 671-3:2002 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym.
21. PN-EN 1838:2002 (U) Oświetlenie awaryjne.

22. PN-EN 60598-2-22:2002 (U) Oprawy oświetleniowe. Część 2-22: Wymagania szczegółowe. Oprawy do oświetlenia awaryjnego.
23. PN-B-02877-2:1998 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Instalacje grawitacyjne do odprowadzania dymu i ciepła. Klapy dymowe. Wymagania i metody badań.
24. PN-EN ISO 7010 - ewakuacja i ochrona przeciwpożarowa.

ZAŁĄCZNIKI

**Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
dla budynku filii Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40**

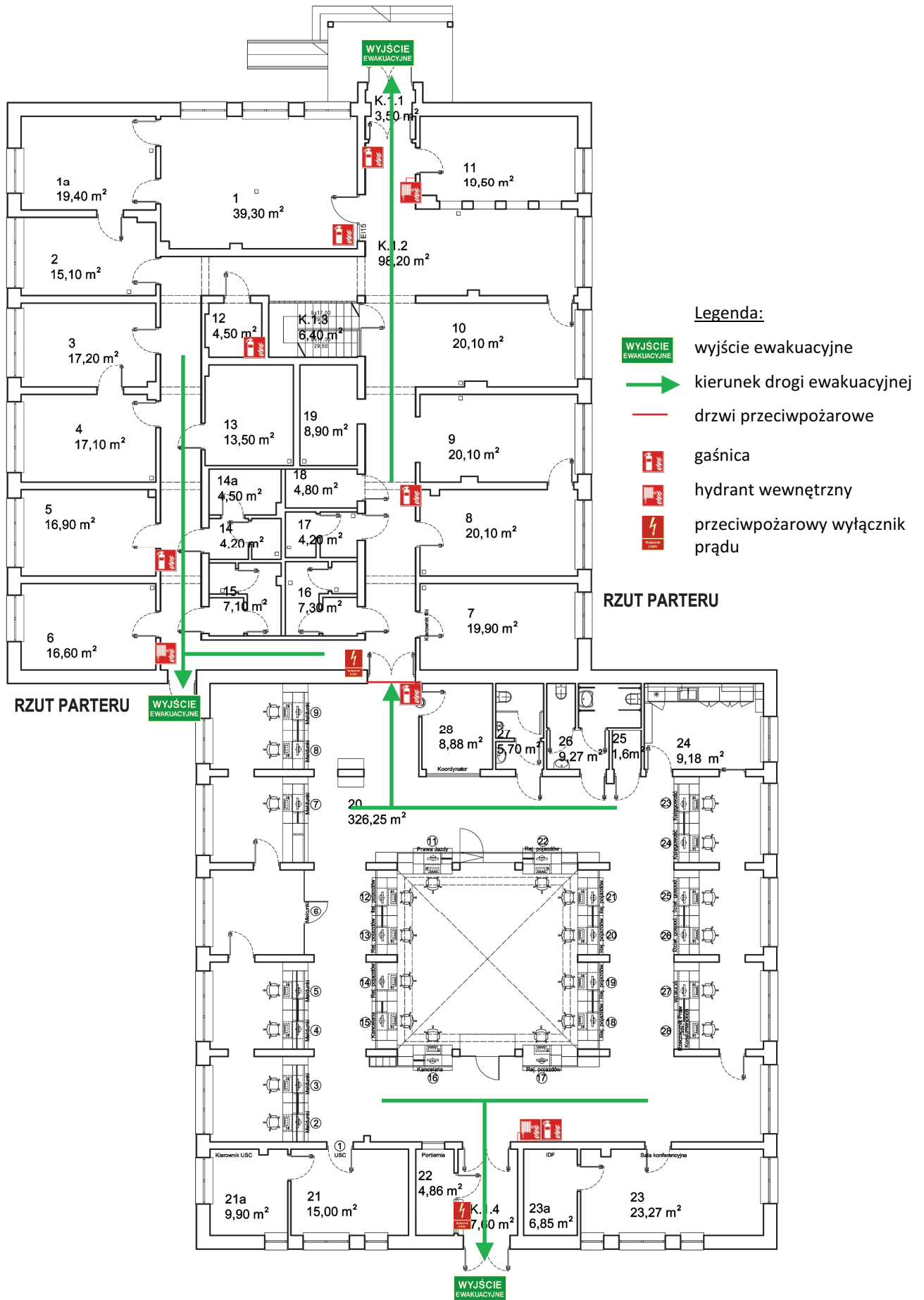
Lp.	Data i zakres aktualizacji	Podpis dokonującego aktualizacji	ZATWIERDZAM pieczęć i podpis właściciela lub osoby upoważnionej

UWAGA

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana **okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę jego warunków ochrony przeciwpożarowej.

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

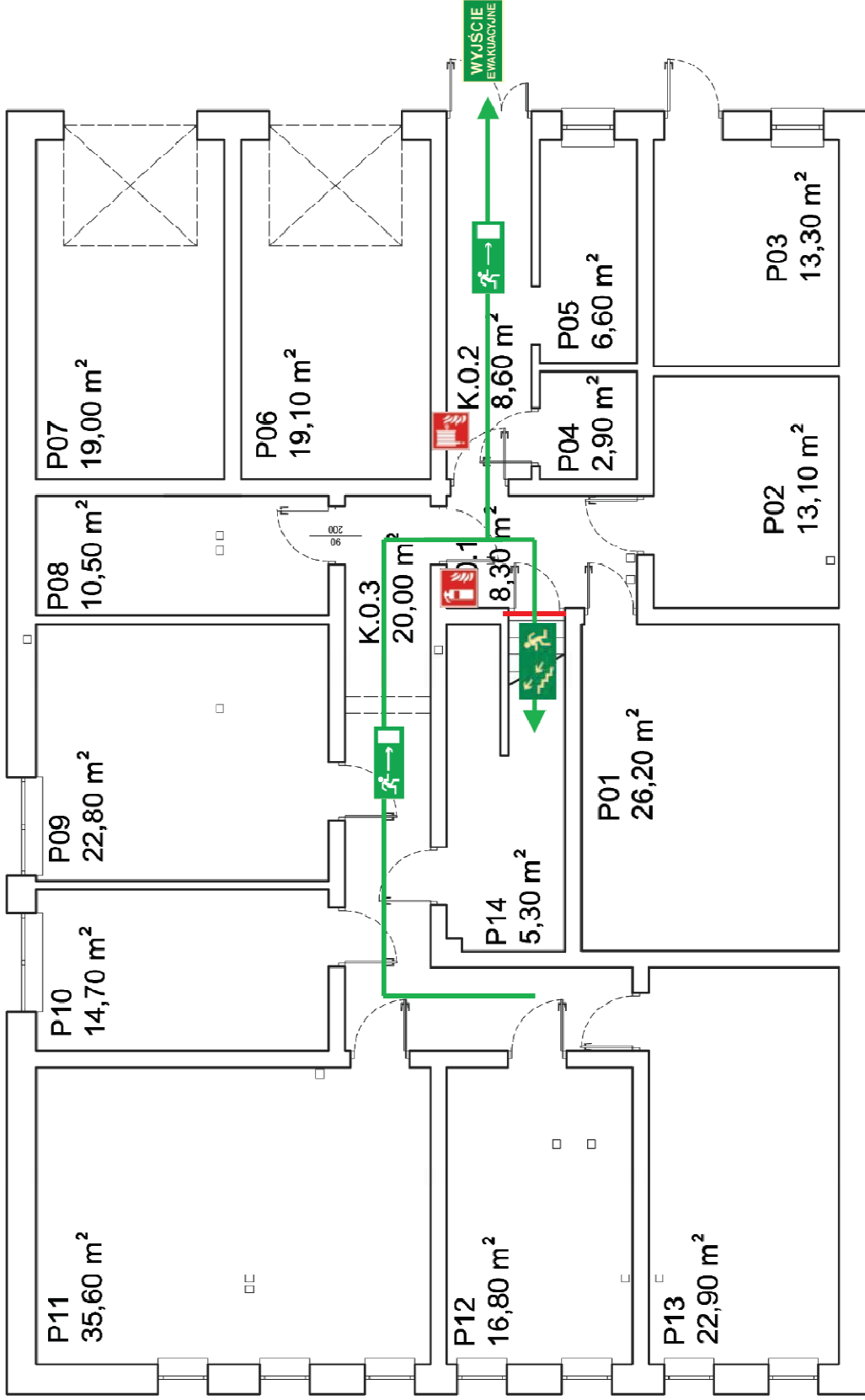
Plan ewakuacji – rzut parteru

Legenda:

- WYJŚCIE EWAKUACYJNE → wyjście ewakuacyjne
- kierunek drogi ewakuacyjnej
- drzwi przeciwpożarowe
- gaśnica
- hydrant wewnętrzny
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Plan ewakuacji – rzut piwnicy

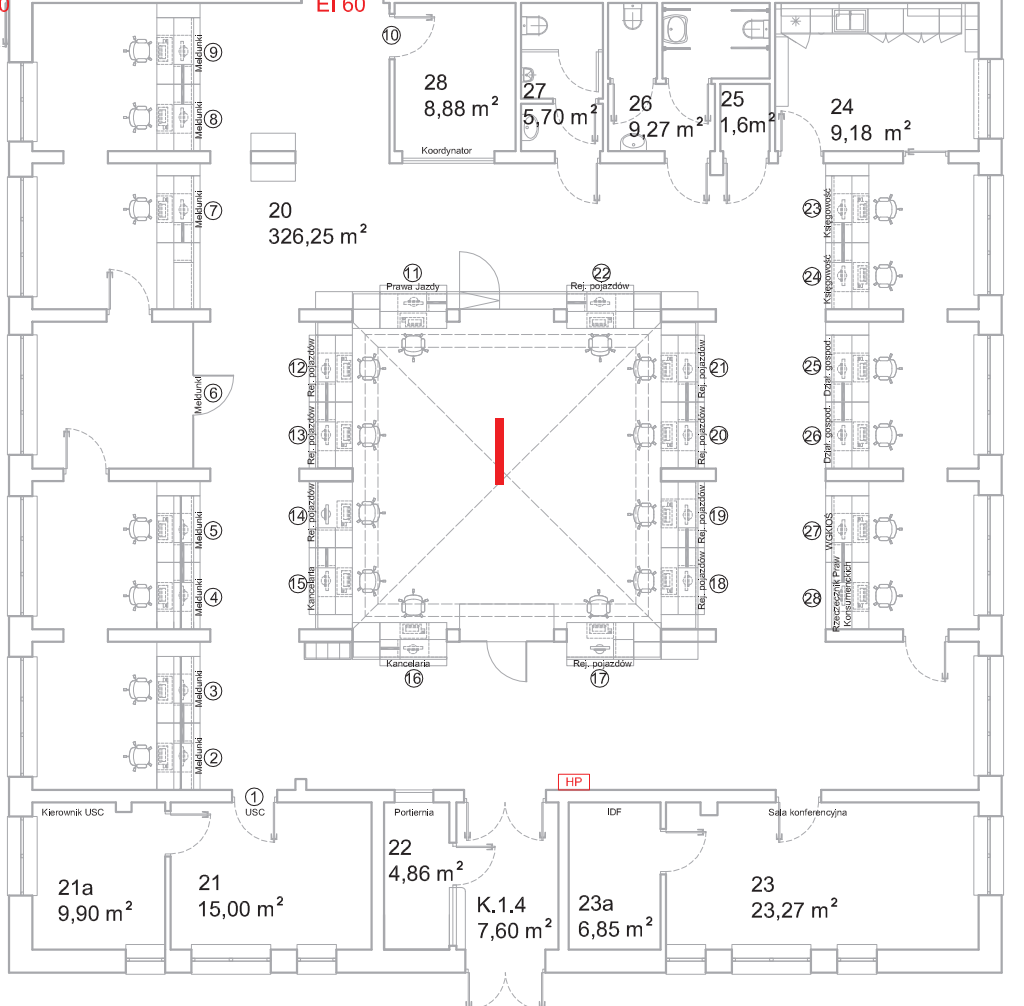
Legenda:

- wyjście ewakuacyjne
- kierunek drogi ewakuacyjnej
- kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- gaśnica
- hydrant wewnętrzny
- drzwi przeciwpożarowe

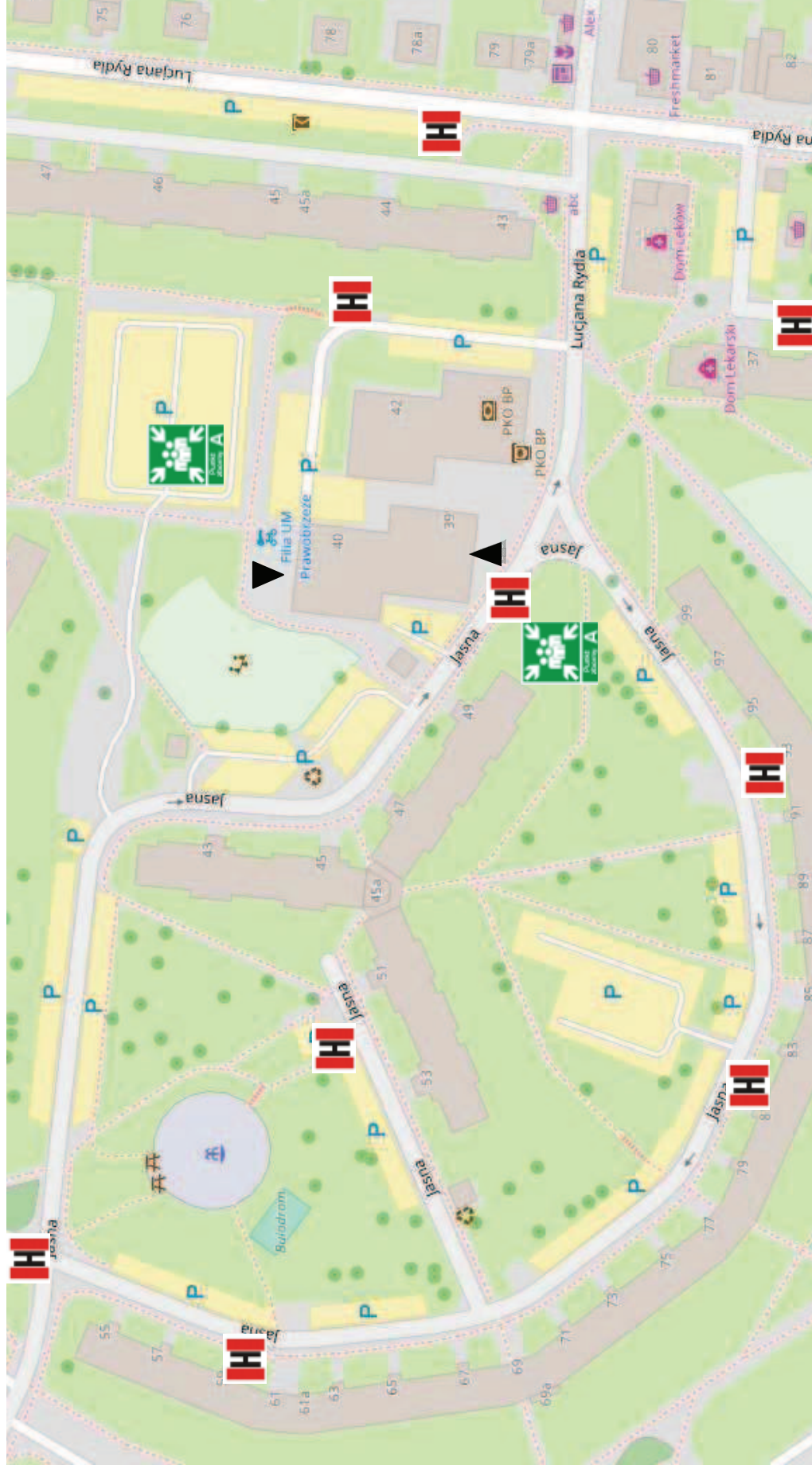

RZUT PARTERU

- - - granica stref pożarowych
- | strefa pożarowa I - pow. 428,34 m²
- || strefa pożarowa II - pow. 674,10 m²
(w tym piwnica - 265,70 m²)

Usytuowanie budynku filii Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40 oraz teren przyległy

LEGENDA:

miejsce zbiórki

wejście do budynku

hydrant ppoz. zewn.

Kategoria ZL III
Liczba pracowników: ok. 65
Wysokość: 5 m